БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 91 (7091)
АПРЕЛИИН 17
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Колхозуудта барилгын хүдэлмэриие түргэдхэхэ

Малажалые дам саашадань хүгжөөн дэбжээхын, тэрэнэй ашаг шэмэ эрид дээшэлүүлхын тулада малые типовой һайн байраар хангаха шухала. Зооветеринарна эрилтэнүүдтэ, ажахые культурнаар эрхилхэдэ таарахаар һайн байрануудаар малаа хангаха гээшэ малажалые хүгжөөхэ тон шухала арга нүхэл болоно. Малай һайн байранудай дутамаг байһан ушар хадаа колхозуудта ехэ гарза хохидол ушарална, малажалай ашаг шэмые баһа болгоно, адуу малай, илангаяа ...нүүдэй үхэжэ гарзалха ябадал ...эһэнэ гэжэ партиин ЦК-гэй январска Пленум зааһан байна.

Республикын колхозуудта малажалай хангалтагүйгөөр хүгжөөгдэжэ байһанай нэгэ гол шалтагаанинь юуб гэхэдэ, малай һайн байрануудаар дутамаг байһан ушар болоо. Һүүлэй жэлнүүдтэ, илангаяа үнгэрэгшэ жэлдэ, олон колхозуудта барилганууд олоор бодхоогдоо. Жэшээнь, Кударын аймагай колхозууд, Яруунын аймагай Сосновско МТС-эй харьяата Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо, Заиграйн аймагай Тельманэй, Димитровой нэрэмжэтэ колхозуудта малай олон байранууд бодхоогдоо.

Адуу малаа, илангаяа бодо малаа типовой һайн байраар хангажа шадаһан колхозууд тэрэнэй ашаг шэмэ эрид дээшэлүүлжэ байна. Тарбагатайн аймагай Ехэ-Куналейн МТС харьяата колхозуудтаяа хамта үнгэрэгшэ жэлдэ 125 үнеэдэй багтаамжатай типовой байра колхоз бүхэндэ бариһан ба мүн силоснэ барилга хэһэн байгаа. Тиигэжэ эндэхи колхозууд үнеэдээ байрадань байлгажа зүбөөр эдеэлүүлэн һаалга эмхидхэһэнэй ашаар һү һаалга эрид дээшэлүүлээ. Ажахын энэ жэлэй 6 һарын соо эндэхи һаалишад нёдондо энэ хирэдэ орходоо үнеэн бүриһөө ...литр һү үлүү ехээр һаагаад байна. Мүн Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз үнеэдээ ... байрада байлгажа, зүбөөр ...лүүлэн һааһанай ашаар һү ...лга ехэдхэжэ, республикын колхозуудай мүрысөөндэ түрүү һуури ...жэ ябана. Һайн байрануудаар, ...тэжээлээр хангажа шадаһан колхозууд малайнгаа ашаг шэмэ ...лүүлжэ байна гэжэ түрүү колхозуудай дүй дүршэл харуулна.

Малажалай ашаг шэмые эрид ...шэлүүлжэ, ойрын жэлнүүдтэ мяхаһо, һү, нооһо, үндэгэ ехээр ...ааг болохын тулада республикын колхозууд адуу малаа, илангаяа эхэ ...а типовой байрануудаар хангахаар зорилготой. Гэбэшье, олон аймагуудта энэ үбэлдөө барилгын хүдэлмэри, тэрэшэлэн материалнуудые бэлэдхэхэ хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр ябуулагдаа. Нёдондо баригдажа эхилһэн оройдоо хэдыхэн байрануудые жэлэй эхинһээ ашаглалгада .... Олон аймагуудта барилгын материалнууд нёдондонойхиһоо нэгэшье горьтойшье бэлэдхэгдээ һаа, жэлэй барилгын хүдэлмэриин хэмжээгээр жэшээлхэдэ бага байна. Юуб гэхэдэ, энэ жэлдэ айхабтар ехэ ...нэ барилга хэгдэхэ болоно. ..., колхозуудта бусад барилганууд олоор хэгдэхэ байна. Жэлһээ ...малай байрануудаар дутажа, ...малаа турааха, гарзалуулха ...алтай ушардаг Сэлэнгын, То..., Хориин аймагуудай олон колхозууд, машинно-тракторна станцинууд энэшье жэлдэ барилгын материалнуудые бэлэдхэхэ, шэрэхэ хүдэлмэри тон муугаар эмхидхээ. Үбэлэй сагта барилгын материалнуудые бэлэдхэхэдэ эгээл таарамжатай байдаг гээшэ. Теэд, эдэ аймагуудай колхозууд, машинно-тракторна станцинууд энэ үедэ ехэ хүдэлмэри хэжэ шадаагүй. Дулаанай сагта барилгын модо бэлэдхэнхаар хүйтэнэй сагта бэлэдхэһэниинь һураггүй химда, модые таллуулхадашье бэлэн байдаг. Теэд, энээниие мэдэбэшье дурсагдагша аймагуудай, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ хүдэлмэридэ ехэ харюусалгагүйгөөр хандаа.

Колхозно барилгые мүнөө хаа хаанагүй үргэнөөр ябуулхаар саг болоо. Мүн энээнтэй хамта барилгын материалнуудые бэлэдхэхэ хүдэлмэри зогсоогдохо ёһогүй. Доторойнгоо арга боломжые хүсэдөөр хэрэглэжэ, колхозууд барилга хэхэ ёһотой гэжэ партиин ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоол соо заагдана. Юуб гэхэдэ, зарим колхозууд өөһэдынгөө колхознигуудай хүсөөр, өөһэдынгөө зөөреэр барилга хэхэ аргатай байжа, заатагүй хүдэлмэришэдые хүлһэлхэ гү, али шефскэ организациин хүсөөр барилга хэхэ гэжэ оролдодог. Иимэ барилганууд айхабтар үнэтэй, колхоздо ехэ гарзатай байра болодог байна. Тиимэһээ колхоз бүхэн энээниие хараадаа абажа саг үргэлжын барилгын бригада эмхидхээд, жэлэй дүрбэн сагта эдээниие барилгада хүдэлүүлхэ ёһотой. Колхозууд энэ жэлдэ бодхоогдохо ёһотой бүхы барилгануудаа жэлэй эсэс болотор дүүргэхээр хүдэлмэреэ эмхидхэхэ зэргэтэй. Колхозууд барилга хэхэдээ нютагай эгээл химда материалнуудые хэрэглэхые оролдохо ёһотой. Олон аймагуудта барилгын шулуун элбэг. Энээгээр барилга хэхэдэ химдашье, һайншье, бүхэшье байра болодог байна. Гадна силоснэ набтар башнинуудай шулуугаар баригдадаг хадань, барилгын шулуу ехээр бэлэдхэхэ шухала.

Малай байрануудһаа гадна энэ жэлдэ колхозуудта силоснэ барилга ехээр хэгдэхэ, колхозуудай центрнүүдтэ гэр байраһаа эхилээд олон барилганууд бодхоогдохо байна. Тиимэһээ колхозуудай правленинүүд, МТС-үүдэй дирекцинүүд хабарай тарилга болобо гээд барилгын хүдэлмэриие хойшолуулангүй бүхы хүсэеэ тэгшээр хубаагаад, энэ хүдэлмэри ябуулха ёһотой. Илангаяа силоснэ барилга үргэнөөр ябуулагдахаа зэргэтэй. Энэ жэлдэ колхозууд траншейнүүдые олоор бариха байна. Тиимэһээ МТС-үүдэй дирекцинүүд колхозуудай энэ хүдэлмэридэ туһалалсаха, газар малтадаг механизмуудаа зүбөөр ашаглаха ёһотой.

Колхозуудай барилгын хүдэлмэридэ шефскэ организацинууд ехэ туһаламжа үзүүлхэ үүргэтэй. Үнгэрэгшэ жэлдэ паровозно депо, вагонно депо болон бусад организацинууд шефтээ абаһан колхозуудтаа барилгын ехэ хүдэлмэри хэһэн байгаа. Гэбэшье, городуудай промышленна зарим предприятинууд шефтээ абаһан колхозуудтаа юушье хэдэггүй. Иимэ дутагдалые усадхаха хэрэгтэй. Предприяти, организаци бүхэн шефтээ абаһан колхоздоо туһалдаг болохо ёһотой.

1960 он болотор ниитын бүхы малые һайн байрануудаар хангаха хэмжээтэйгээр барилга хэжэ, малажалһаа ородог гол продуктнуудые хоёр—хоёрһоо үлүүгээр абадаг болохо гэһэн зорилгые бүримүһэн дүүргэхэ гээшэ колхознигуудай, МТС-үүд болон совхозуудай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй нангин уялга мүн.

Австриин Правительственна Делегациин Москвада байһан тухай советско-австрийска коммюнике

1955 оной апрелиин 12-һоо 15 хүрэтэр Москвада, нэгэн талаһаа, Федеральна Канцлер инж. Юлиус Рааб ба Вице-Канцлер д-р Адольф Шерф гэгшэдээр толгойлогдоһон Австрийска Правительственна Делегаци ба, нүгөө талаһаа, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо ба СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо А. И. Микоян гэгшэдээр толгойлогдоһон Советскэ Правительственна Делегацинуудай хоорондо хани барисаанай оршон байдалда хэлсээнүүд болобо.

Хэлсээнүүдэйнгээ эсэстэ, Советскэ Союзайшье Правительство, мүн Австрийска Республикыншье Правительство хадаа бэеэ даанхай ба демократическа Австриие һэргээн бодхоохо тухай Гүрэнэй Договор ойрын сагта баталаа һаа һайн, энэнь австрийска арадай национальна интересүүдтэ, Европодо эб найрамдал бэхижүүлгэдэ зорюулагдаха ёһотой гэжэ хоёр таланууд тэмдэглэбэ.

Австрийска Республика болбол бүри 1954 ондо Берлинскэ Зүблөөн дээрэ мэдүүлһэн ёһоороо сэрэгэй ямаршье союзуудтай хамтархагүй, өөрынгөө территори дээрэ сэрэгэй базануудые байлгахагүй хүсэлтэй гэжэ Австрийска Делегаци этигүүлэн найдуулба. Австри хадаа бүхы гүрэнүүд тушаа бэеэ даанхай политика ябуулха юм, тус политикань энэ Декларациие сахилга хангаха ёһотой.

Дүрбэн державануудай эзэмдэлгын сэрэгүүд Австритай баталагдаха Гүрэнэй Договорой хүсэндөө ороһоной һүүлээр, 1955 оной декабриин 31-һээ хожомдонгүй Австриһаа гаргагдаха ёһотой гэжэ Советскэ тала зүбшөөлөө үгэбэ.

Австрийска Гүрэнэй Договор түргэн баталха эрмэлзэлгэтэй байһан тухайгаа Америкын Холбоото Штадуудай, Франциин ба Англиин Правительствонуудай энэ оной апрелиин 5-да толилһон мэдүүлгые анхаралдаа абажа, дүрбэн державанууд ба Австриин хоорондо тусхайта хэлсээ хэхэ замаар австрийска асуудалые гуримшуулха аятай һайн арга боломжо мүнөө үедэ бии байна гэһэн этигэл найдабаряа Советскэ Союзай ба Австриин Делегацинууд харуулна.

Советскэ Правительство болбол 1954 ондо Берлинскэ Зүблөөн дээрэ хэһэн мэдүүлгынгээ ёһоор, Гүрэнэй Договорой 35-дахи статьягаар хараалагдаһан 150 миллион доллар суммын эквивалентые австрийска товарнуудаар сүм тушаан абахые саашань зүбшөөгөө.

Советскэ Правительство болбол Австриие эзэмдэлгын советскэ зонодохи германска зөөриие урдань хараалагдаһан ёһоор дамжуулан үгэхэһөө гадна, Гүрэнэй Договорой хүсэндөө орон сасуу мүн Дунайска судоходно компаниин (ДДСГ-эй) зөөриие, тэрэ тоодо Корнейбургдахи верфь, бүхы судканууд ба портовой тухеэрэлгэнүүдые тусхайта түлбэреэр Австрида үгэхөөр бэлэн байһан тухайгаа мэдүүлбэ. Мүн Гүрэнэй Договорой 35-дахи статьягай ёһоор тэрээнэй мэдэлдэ байгаа нефть олзоборилгын газарнуудые ба нефть буйлуулдаг заводуудые, тэрэ тоодо Нефтьпродуктаар наймаа хэлгын акционернэ обществые (ОРОП-ые) хоёр талын зүбшэн хэлсэһэн хэмжээтэй түүхэй нефтеэр андалдан Австрида үгэхэеэ Советскэ Правительство зүбшөөбэ.

Тэрээнһээ гадна, Австри ба Советскэ Союзай хоорондохи худалдаа наймаанай харилсаае һайжаруулха зорилготой хэлсээнүүдые ойрын сагта хэжэ эхилхэ тухай хэлсээн туйлагдаба.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол советскэ сүүдэй органуудай шиидхэбэреэр хэһээлтэдэ байгаа австриецуудые эхэ орондонь бусааха тухай Австрийска Федеральна Президент доктор Кернерэй гуйлтые һайн тээшэнь хаража үзэхөөр зүбшөөбэ гэжэ Советскэ Делегаци Австрийска Делегацида мэдээсэбэ. Австриһаа советскэ эзэмдэлгын сэрэгүүдые гаргаһанай һүүлээр, Советскэ Союзай территори дээрэ австрийска гражданинууд cooһoo нэгэшье сэрэгэй пленнэ хүн гү, али урдань баригдаһан хүн үлэхэгүй юм.

Австриин Правительственна Делегаци Москваһаа мордобо

Советскэ Правительствын уряалаар СССР-тэ ерэһэн Австриин Правительственна Делегаци апрелиин 15-да Москваһаа эхэ орондоо бусажа мордобо.

Австриин Федеральна Канцлер г-н Ю. Рааб делегациие толгойлжо ерэһэн байгаа. Делегациин составта Вице-Канцлер г-н А. Шерф, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр г-н Л. Фигль, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын Статс-Секретарь г-н Б. Крейский, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын политическэ таһагай начальник Посланник г-н И. Шенер, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын Уласхоорондын-Эрхын таһагай начальник Посланник г-н С. Вероста ба тэдээнтэй ерэлсэһэн хүнүүд ябалсаа.

Австриин Правительственна Делегациие СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоян, Гадаадын Худалдаа наймаанай Министр И. Г. Кабанов, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Нэгэдэхи Орлогшо А. А. Громыко, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо В. С. Семенов, Гадаадын Худалдаа наймаанай Министрын Орлогшо П. Н. Кумыкин, СССР-һээ Австрида байгаа Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол, Верховно Комиссар И. И. Ильичев, Московско Соведэй Гүйсэдкомой Түрүүлэгшэ М. А. Яснов, СССР-һээ Австрида байдаг Худалдаа наймаанай Түлөөлэгшэ В. И. Клочек, Москва городой комендант генерал-майор И. С. Колесников, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын Европейскэ 3-дахи таһагые Даагша С. Г. Лапин, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын Протокольно таһагые Даагша Е. Д. Киселев, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, советскэ ба хариин гүрэнүүдэй корреспондентнүүд Центральна аэродром дээрэһээ тэдэниие үдэшөө.

Австриһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Н. Бишофф түрүүтэй Австриин Посольствын хүдэлмэрилэгшэд, мүн хэдэ хэдэн бусад Посольствонууд болон Миссинүүдэй толгойлогшод ба хүдэлмэрилэгшэд делегациие үдэшэлсэбэ.

Аэродром дээрэ хүндэтэ харуул жагсаагдаһан ба Австриин болон Советскэ Союзай Гүрэнэй гимнүүд наадагдаһан байна.

Аэродром хадаа Австриин болон СССР-эй Гүрэнэй тугуудаар гоёогдонхой байгаа.

Австриин Федеральна Канцлер г-н Ю. Рааб Москваһаа мордохынгоо урда тээ аэродром дээрэ микрофоноор иимэ мэдүүлгэ хэбэ:

—Бидэ Венэеэ золтой баяртайгаар бусахамнай. Эндэ Москвада болоһон хэлсээнүүдэй үедэ урагшатай ажал хэгдэһэн байна. Энэ хадаа арадуудай хоорондын эб найрамдалые хангалгада онсо ехэ удхашанартай байха болоно.

Үнэн зүрхэнэй баясхалантайгаар бусаха зуураа, Советскэ Союзай арадуудта саашадаа бүри ехэ зол жаргалтай байхыень бидэнэр хүсэнэбди.

(ТАСС).

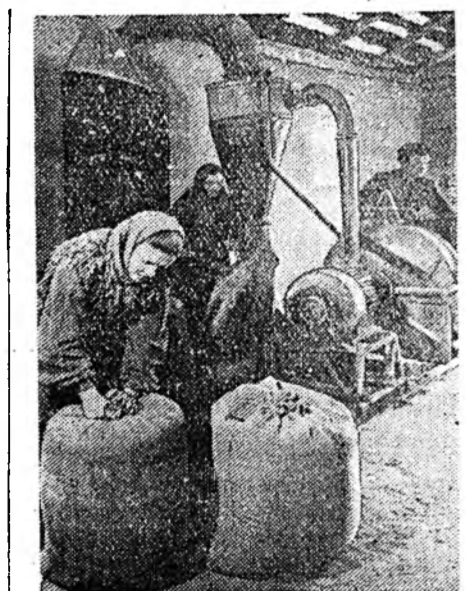

Украинска ССР. Винницкэ областиин Тульчинска районой Суворовой нэрэмжэтэ колхоз малай байрануудые барилгада ехэ зөөри гаргана. Үнеэдэй хоёр байра, гахайн байра, силоснэ башни, хонидой ба моридой байранууд һүүлэй үедэ эндэ баригдаһан байна. Энэ колхоздо тэжээлэй кухни барилга һаяхан дүүргэгдээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Суворовой нэрэмжэтэ колхозой тэжээлэй шэнэ кухни соо кукурузаһаа тэжээл буйлуулагдажа байна. Наада талаадань колхозница Н. Д. Гуцол байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Бидэ эб найрамдалые хүсэнэбди

Эрийскэ леспромхозой участогуудта Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгада зорюулагдаһан суглаанууд үнгэргэгдэжэ байна. Эб найрамдалай хэрэгые тэндэхи модошод эршэтэ ажалаараа бэхижүүлхэбди гэжэ мэдүүлнэд. Леспромхозой коллективэй суглаан дээрэ автопаркын хүдэлмэришэн нүхэр Х. Вставский нигэжэ хэлэнэ:

—Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ хүн түрэлхитэнэй ямараар зобоһон тулиһаниие бидэ һайн мэдэнэбди. Тиимэһээ бидэнэр дай хүсэнэгүйбди. Хандалгада гар табиха зуураа, модо бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхые тэрэ уряалба.

Мүнөө Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада хэдэн олон хүдэлмэришэд ба албахаагшад гараа табяа.

И. Мельников.

Хүдөөгэй ажалшадай хүсэл

Хэжэнгын аймагай Чесанын сомоной Загустай нютагай ажалшадай суглаан һаяхан болобо. Суглаанда хабаадагшад эб найрамдал хамгаалха Советскэ Правительствын гадаадын политикые һайшаагаад, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гараа бултадаа табиба.

Тэдэнэй дунда колхознигууд, механизаторнууд, хүдөөгэй интеллигенци, һургуулинуудай ахалагша классуудай һурагшад, үбгэд хүгшэдшье бии. Тэдэнэр бултадаа Эб найрамдал хүсэнэ, тэрэнэй түлөө Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлхэбди гэжэ мэдүүлнэ.

Г. Генденов.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

...эр Н. М. Пеговые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь нүхэр Н. М. Пеговой түрэһөөр таби наһа гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, парти ба Советскэ гүрэнэй үмэнэ габьяатай байһыень тэмдэглэн, нүхэр **Пегов** Николай Михайловичые **Ленинэй** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариин Орлогшо
А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1955 оной апрелиин 15.

Москва городой пропагандистнуудай ба агитаторнуудай суглаан

...иин Московско городской ко...э столицын пропагандистнууд ...тизаторнуудай суглаан болоо. Нэгэн—бүхы оронуудай ажалшадай дайшалхы хүсэнүүдые харалгын үдэр» гэһэн элидхэл Б. Н. Пономарев хэбэ.

(ТАСС).

Колхозуудай полинууд дээрэһээ

Хабарай тарилгада бэлэмди

Манай колхоз мүнөө жэлдэ 2500 гектар газарта орооһото культурануудые тариха түсэбтэй. Энэ культурануудай диилэнхиие ехэбшэлжэ һайнаар элдүүрилһэн пар дээрэ тарихабди. 1955 ондо баян ургаса туйлахын тулада эндэхи колхознигууд үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые бараг һайнаар үнгэргөө. Полинууд дээрэ наг шэбхэ ехээр гаргаа. Таряанай газар дээрэ гаргахын тула пеэшэнэй үнэһэ, шубуунай аргал суглуулаабди. Март һара соо хэмгүй ехэ саһан ороо гээшэ. Халхабша, бургааһа полинууд дээгүүр табижа тэрэ саһые ехэхэн талмай дээрэ тогтоогообди.

Ороонһото культурануудай 5506 центнер үрэһээ тарилгын кондицида хүргөөбди.

Манай колхоздо Селендумын МТС-эй гурбан тракторна бригаданууд хүдэлмэрилхэнь. Эдэ бригаданууд поли дээрээ үнинэй гаранхай. Эдэнэр эртын борнойлго хэнэ.

Малажалай ашаг шэмэ ехээр абахын тула нэн түрүүн малдаа элдэб тэжээл ехээр бэлэдхэхэ ёһотойбди. Партиин ЦК-гэй январска Пленум кукуруза ехээр тариха тухай дэлгэрэнгы заабари үгэһэн байна. Энэ заабариие Юрөөгэй колхознигууд халуунаар дэмжэжэ, мүнөө жэлдэ 390 гектарта кукуруза тарихаар шиидэнхэй. Энэ культурые тариха газарнууд олдоод, тэндэ наг шэбхэ гаргагдаад, һайрамай уһаар уһалагдажа байнхай. Жэшээлхэдэ, Зундуй Жугдуровай хүтэлбэрилдэг комплексно бригада 110 гектарта, тэрэнэй тоодо 60 гектар шэнэ газар, кукуруза тарихань. Кукуруза тариха участогуудынь шииг нойто ехэтэй, набтаршаг наруули газарнуудта юм. Бригадынхид 730-аад шарга наг шэбхэ, 100-гаад центнер үнэһэ, шубуунай аргал тэрэ участогуудта гаргаа. Мүнөө энэ хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдэһээр.

Тиихэдэ нүхэр Батуевай хүтэлбэрилдэг тэжээл бэлэдхэлэй бригада 119 гектарта кукуруза тариха байна. Энэ бригадын гэшүүд мүн лэ һайнаар тарилгада бэлэдхэжэ байна.

Энэ колхоз урда жэлнүүдтэ иимэ ехэ талмайда кукуруза тарижа үзөөгүй. Тиимэһээ эндэ энэ культурые агротехническэ заабариин ёһоор тариха, тарилгын хойноһоо харууһалха дүй дүршэлтэй хүн үгы юм. Энээниие хараадаа абажа, кукуруза тухай тусгаар занятинуудые бригада бүхэндэ үнгэргэнэбди. Комсомолецууд ба залуушуулһаа бүридэһэн звенонууд эмхидхэгдэнхэй. Эдэ звенонуудта тэрэшэлэн занятинууд үнгэргэгдэнэ.

Тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ дутагдалнууд үшөөл бии. Жэшээлхэдэ, зарим звенонууд болон бригаданууд ороонһото культура болон кукуруза тариха газарнуудтаа һайрамай уһа тогтоохо хүдэлмэриие унжагайруулна. Тиихэдэ малшадай болон механизаторнуудай дунда кукуруза тухай хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэгүй. Эдэ дутагдалнуудые ойрын үдэрнүүдтэ усадхаха байнабди.

С. Галданов, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой агроном.

Шииг нойто барина

Ехэ-Кударын МТС-эй харьяата Молотовой нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэ эртын борнойлго хэгдэнэ. М. Игумновай, Г. Жарниковай, Д. Жарниковай хүтэлбэрилдэг тракторна бригаданууд эндэ хүдэлнэ. Мүн Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлдэг С. Кондеечкинэй, И. Алемасовай, Климовэй тракторна бригаданууд парнуудые борнойлжо байна. Мүнөө тэдэнэр 500 гаран гектар талмайда борнойлго хээ. Эртын борнойлго эндэ үргэлжэлһөөр.

Кударын аймагай колхозууд 2384 гектар таряалангай газарта, 1669 гектар сабшалантай газарта—бүхыдөө 4053 гектар талмайда, һайрамай уһа тогтоогоо. Энэ хүдэлмэридэ аймаг дотор 183 хүн хүдэлжэ байна.

Куйбышевэй, Маленковой, Ворошиловай, Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудта һайрамай уһа тогтоохо хүдэлмэри эмхитэйгээр ябуулагдана.

С. Таханов.

БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

Бурят-Монголой гүрэнэй филармониин артистнуудта хүндэтэ нэрэзэргэ олгохо тухай

Эстрадна искусствые хүгжөөлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, үрэ ехэтэйгээр ажаллаһанайнь түлөө хүндэтэ нэрэзэргэ олгохо:

БМАССР-эй арадай артистын

Гергесова Татьяна Ефремовнада—БМАССР-эй габьяата артисткада;

Хоборков Цырен Лобсановичта—БМАССР-эй габьяата артистда,

БМАССР-эй габьяата ажал-ябуулагшын

Батуев Жигжит Абидуевичта—композиторта.

БМАССР-эй габьяата артистын

Барцева Софья Базыровнада—ансамблиин солисткада;

Санжиев Максим Цыденовичта—ансамблиин артистда;

Семенова Зоя Игнатьевнада—концертмейстертэ;

Тумурова Василиса Адреевнада—ансамблиин артисткада;

Чайванэ Маргарита Васильевнада—ансамблиин солисткада;

Шагланова Нина Матвеевнада—ансамблиин артисткада.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Д. ЦЫРЕМПИЛОН.
БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан. 1955 оной апрелиин 14.

БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭИ УКАЗ

Бурят-Монголой гүрэнэй филармониин дуунай ба хатарай ансамблиин артистнарые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Москва Ленинград хоёрто, тэрэшэлэн Белоруссиин, Украинын, Прибалтикын городуудта гастрольдо ябаха зуураа, амжалта туйлаһанайнь түлөө Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха:

1. Бурят-Монголой гүрэнэй филармониин дуунай ба хатарай ансамблиие.

2. Дуунай ба хатарай ансамблиин артистнуудые:

Армаева Сырен Бадмаевнае;
Арсеньев Михаил Михайловичые;
Баданова Ольга Сагадаровнае;
Бадарханова Людмила Федоровнае;
Бадмаева Сэсэгма Доржиевнае;
Байшникова Анна Лопсановнае;
Батуев Цыбикжап Доржиевичые;
Бертунова Серафима Борисовнае;
Битуева Роза Владимировнае;
Богданова Маргарита Георгиевнае;
Бутуханова Нина Михайловнае;
Всеволодова Галина Тихоновнае;
Гергенова Василиса Владимировнае;
Гоман Анна Никифоровнае:
Давыдов Владимир Иннокентьевичые;
Дадуев Гавриил Габановичые;
Дондукова Мария Мункуевнае;
Егоров Ефрем Мондороновичые;
Жаргалова Дулма Дугаровнае;
Зонхоев Ардан Федоровичые;
Ивахинова Валентина Дондиповнае;
Колесник Лидия Николаевнае;
Макаров Николай Михайловичые;
Максимов Константин Михайловичые;
Манилова Галина Николаевнае;
Миронова Галина Павловнае;
Матоваров Эрнст Адушеевичые;
Пакеева Нина Георгиевнае;
Петушинова Елена Алексеевнае;
Подглазова Валентина Георгиевнае;
Солдатова Клавдия Михайловнае;
Сучкова Варвара Федоровнае;
Тапханова Вера Мархаевнае;
Усачева Галина Петровнае;
Хангалова Антонида Иннокентьевнае;
Цытхенова Мария Мархаевнае;
Цыбжитова Намсалма Санжиевнае;
Цыбенжапов Владимир Нимаевичые;
Шалтыкова Нелли Сократовнае;
Шелковникова Зинаида Яковлевнае;
Шулунова Клавдия Доржиевнае.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Д. ЦЫРЕМПИЛОН.
БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан. 1955 оной апрелиин 14,

БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

БМАССР-эй Хүдөө ажахын министерствын газар эсхэмжэлгын Управлениин газар эсхэхэ партиин начальник нүхэр А. К. Коноваловые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

БМАССР-эй Хүдөө ажахын министерствын газар эсхэмжэлгын Управлениин газар эсхэхэ партиин начальник—**Коновалов** Анатолий Ксенофонтовичые республикын Хүдөө ажахын министерстводэ 25 жэлэй туршада таһалгаряагүй, үнэн сэхээр ажаллаһанайнь түлөө Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Д. ЦЫРЕМПИЛОН.
БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан. 1955 оной апрелиин 14,

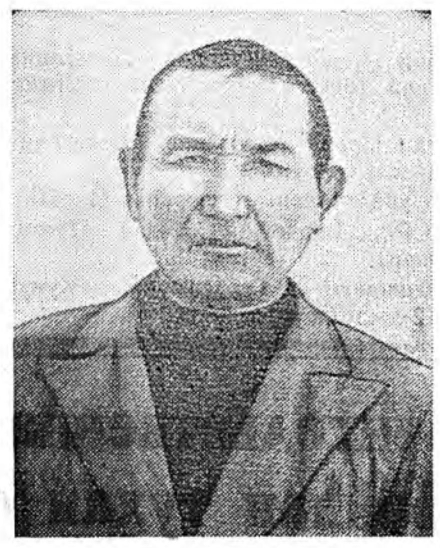

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: жэл бүри ороохо таряанай баян ургаса хуряадаг Түнхэнэй аймагай XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай бригадын бригадир С. Ш. Сыдеев: Нүхэр Сыдеев энэ жэлдэ хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаха кандидат болонхой.

А. Истоминой фото.

Шулуушадай амжалта

Улан-Удын шэлэй заводой хүдэлмэришэд болон албахаагшад Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табиһанайнгаа удаа бүри эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Нүхэр П. В. Садовниковой хүтэлбэрилдэг бригадын шулуушад мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Тэдэнэр ванна пеэшэн заһабарилхадаа халаанайнгаа даалгабарииие 200 гаран процент эрхим шанартайгаар дүүргэнэ. Шулуушад Кушнарёв, Сальников гэгшэд түрүүшүүлэй зэргэдэ жагсанхай. Иигэжэ тэдэнэр —Майн 1-ниие ажалай эрхим амжалтаар угтаха гэһэн уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ байна,

Н. Рыбалко.

Түрүү малшан

Мухаршэбэрэй аймагай Булганинай нэрэмжэтэ колхозой түрүү малшадай нэгэн Доржо Цыренов болоно.

Нүхэр Д. Цыренов өөрынгөө бүлэтэй колхозойнгоо һубай малнуудые 6-дахи жэлээ харууһалжа байна. Энэ жэлдэ хэды хүйтэн байбашье, үбһэ тэжэээлээ ехэ шадамараар гарпашалжа, 60 толгой залуу малые нэгэшье хоролтогүйгөөр ондо оруулаа. Мүнөө 15 гунжадай тугалнуудые һайнаар харууһалжа томо болгоод, колхозойнгоо фермэдэ тушаажа үгөө.

Л.-Д. Гомбоев,

Колхоздо туһална

Яруунын аймпотребсоюзай коллектив Үльдиргын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозые шефтээ абаһан юм. Һаяхан энэ коллектив тус колхоздо 21 хүниие эльгээжэ, 3 үдэрэй туршада 110 кубометр модо бэлдээд, заримыень барилгын участогта буулгажа үгэбэ.

Бэлдэһэн модоороо малшадта культбаза барижа үгэхэ гэжэ шиидээд, 5 хүнһөө бүридэһэн тусгаар барилгын бригада эльгээгээ.

С. Шагдаров,

Кукуруза тарилгые үргэдхэе

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоол соо тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор, кукурузын удхашанар айхабтар ехэ. Тэрэ хадаа ороохо таряандашье ехэ нэмэри болодог, эшэ набшаһаарнь силос дарахада эрхим һайн тэжээл болодог. Эдеэшэнтэжэ байхадань ургасыень хуряахада буурсагтай ороохоншье, ногоон тэжээлшье абтадаг юм. Эдеэшэнтэһэн буурсагуудые силос болгон гахай шахажа болохо юм. Кукурузын эшэ набшаһые шэмэтэ тэжээл болгон үнеэдтэ эдюулхэдэ ехэ һайн.

Кукурузын эшэ набшаһаниинь углевод, белок, витамин болон тэжээлэй бусадшье үнэтэ бодосуудаар баян. Кукурузын силос сахараар баян дээрэһээ наран сэсэгэйхидэ орходоо тэжээлэй единицээр 30,8 процент үлүү юм.

Кукурузын ороохон бусад культурануудай ороохондс орходоо шанараараа һураггүй дээшэ байдаг. Шэмынгээ талаар кукурузын 100 килограмм таряан 120 килограмм овёстой адли юм. Гахай ба шубуу шахахын тула кукурузын ороохо, силос болгожо дараһан буурсагуудые хэрэглэхэ шухала. Жэшээлхэдэ, нэгэ гектарһаа хуряаһан кукурузын ороохоной ургасаар тус бүридөө 100 килограмм амидын шэгнүүртэй 33 гахай шахажа болохо. Эдеэшээдүй кукурузын эшэ хуряагаад, үбһэнэй орондо хэрэглэжэ малда эдюулхэдэ таарамжатай.

Бурят-Монголой зарим колхозууд болон совхозуудта, һургуулиин туршалгын участогуудта, колхознигуудай огородто һүүлшын хоёр жэлэй туршада кукуруза таригдаһан байна. Манай эндэхи эрхэ байдалда кукуруза таряад, набша ногооной ургаса ехээр абахаһаа гадна, мүн эдеэшэнтэһэн буурсаг, эшэ набшаһа ехээр хуряамаар гэжэ дүй дүршэл элирүүлээ. Нёдондо Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 21 гектар талмайһаа га бүриин 254 центнер набша ногооной ургаса, мүн доро газарай 4 гектар талмайһаа га бүриин 418 центнер силосэй ногоо хуряаһан юм.

Бурят-Монголой хүдөө ажахын техникумэй һуралсалай ажахыда 0,15 гектар талмайһаа 153 центнер «Грушевская-Одесская» гэжэ оройшог эдеэшэдэг үндэр эшэтэ сортын ургаса хуряагаа, энээнииень гектарта оруулхада 1020 центнер болоно.

Энэ участогай кукурузын зарим эшэнүүд гурбан метр үндэртэй байгаа. Мүн 30 хоногой туршада горшоогхонууд соо рассадаар ургуулаад тариһан кукуруза гектар бүриһөө 27 центнер хүсэд эдеэшэһэн үрэһэ үгэһэн байна. 1954 ондо Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз 0,05 га талмайһаа 3 центнер үрэһэ хуряагаа. Эндэ кукурузын үрэһэн апрель һарын гурбадахи декадада парник болон горшоогхонууд соо таригдаһан юм. Тиигээд июнь һарын эхеэр рассада квадратнаар, дала-далан сантиметр зайтайгаар һуулгагдаһан байна. Үрэһэнэй рассадые ургажа байхадань, мүн таригдаһаншье хойноно хэдэн дахин уһалһан байгаа.

Зэдын аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ, Курумканай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ, Баргажанай аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозууд 1954 ондо кукурузын баян ургаса абаһан юм. Кукуруза эгээ ургасатай культура мүн байна гэжэ нёдондо жэлэйнгээ дүй дүршэл дээрэһээ манай республикын зарим колхозуудай гэшүүд мэдээ гээшэ. Тиин кукурузын баян ургаса абаал һаа лэ нийтын малажалые тэжээлээр хүсэд хангаха аргатайбди. Иимэһээ январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэмжээ-ябуулганууды харалхадаа, республикын колхозууд эдлүүриингээ газарай талмайе хаража үзөөд, ехэхэн газарта кукуруза тариха гэжэ шиидээ.

Мүнөө жэл манай республикада кукуруза нилээд ехэ талмайда таригдаха, тиин саашадаа үргэдхэгдэжэл байха юм. Иимэһээ колхоз бүхэн 400—500 гектар, зарим колхозууд 1000—1500 гектар таридаг болохонь.

Колхозуудта кукуруза тарилгые үргэдхөөд, ургасынь хойноһоо эрхимээр харууһалаад, тэрээнһээ һайн ургаса абабал, республикын колхозууд болон совхозууд малаа тэжээлээр хүсэд хангажа шадаха юм.

Баян ургаса хуряахын тула кукуруза тариха талмайе зохистой газарта таһалаад, хүрьһыень тарилгын урда тээ һайнаар элдүүрилхэ, үтэгжүүлхэ, ургасынь хойноһоо зүбөөр харууһалха шухала.

Нуга болон гол шадарай шэнээр элдүүрилэгдэһэн үрэжэлтэй газарнуудта, хадын эбэрэй ташалангуудта, фермэнүүдтэ дүтэ, силоснэ барилгануудтай нютагуудта, тэрэшэлэн уһалагдадаг газарта кукуруза тарихада таарамжатай байна. Хоёр метр хүрэтэр утаар ургадаг, пагсагар үндэһэтэй туладаа кукуруза зөөлэн, холисотой хүрьһэндэ һайнаар ургадаг юм. Кукуруза тариха газарые 25 сантиметр гүнзэгытэйгөөр намар хахалаад, хабар эртэ борнойлхо шухала. Һүүлээрнь апрель һарада, газарай гэдэхэтэй сасуу культиваци хээд, тарихынгаа урда тээ хоёрдохёо культивацилха хэрэгтэй. Культивацитай хамта борнойлхо шухала. Хатуу хүрьһэтэй ба уһалагдадаг газарые шаблаагүй плугаар гүнзэгыгөөр хахалаад борнойлхо юм. Культивацилхадаа минеральна үтэгжүүлгэнүүдые хүрьһэндэ оруулха ёһотой. Кукурузын үрэһэ хүрэнгые тарихынгаа урда тээ нара һалхинда байлгажа шанаржуулха, 1 центнерыень 100—150 грамм гранозанаар угаадаг юм.

Хабарай тарилга үдэр ерэхэ бүри ойртожо байна. Кукурузые ехэ талмайда эрхимээр тарихын тула үрэһэ хүрэнгэеэ, зэр зэмсэгээ, газараа бэлэдхэхэ шухала. Энэ талаар мүнөө үедэ Бичурын МТС һайн жэшээ харуулна. Эндэ таряанай сеялкэнүүд кукуруза тарихаар бэлэдхэгдэнэ, мүн хартаабха таридаг «СКГ-4» сеялкэ кукуруза тарилгада хэрэглэхэ юм. «КУТС-2,8Б» гэжэ культиваторта борозда татадаг зэмсэг тодхогдожо, полинуудые тусгаарлажа хубааха аргатай болоо. Кукуруза тариха бригада тус МТС-тэ эмхидхэгдээ. Энэ бригадын гэшүүдээр эрхим механизаторнууд томилогдоод, кукуруза тариха дүй дүршэлтэй танилсажа, шэнэ зэр зэмсэгүүдые шудалжа байна.

Гэбэшье, олонхи колхозууд болон МТС-үүд кукуруза тарилгада муугаар бэлэдхэнэ. Бичурын аймагай 14 колхоз, Хэжэнгын аймагай 9 колхоз, «Заготзерногой» пунктнуудһаа үрэһэ абаашаха аад, абаашанагүй. Мухаршэбэрэй 10 колхоз үрэһөө тарилгада бэлэдхэжэ эхилээдүй. Зарим колхозууд кукурузын шиигтэй үрэһэ абаад, нара һалхинда байлгажа шанаржуулангүй, хүйтэн, шииг нойтотой гэртэ хадагалаад, тэрэнээ гутаажа болохо байна. Квадратно-гнездовой аргаар кукуруза таридаг сеялкэнүүдэй дутамагые мэдэжэ байжа, Хориин, илангаяа Яруунын аймагай зарим колхозууд, МТС-үүд таряанай сеялкэнүүдые квадратно-гнездовой аргаар тарихаар болгон тааруулха хүдэлмэриие эмхидхэнэгүй. Олохон МТС-үүд кукуруза тариха сеялкэнүүдтэ, тракторнуудта хүдэлмэрилхэ механизаторнуудые томилоодүй. Тэдэнэртэй кукурузын агротехникые шудалха занятинуудые эмхидхээдүй байһаар.

Олонхи колхозууд кукуруза тариха газараа шэлэжэ олоодүй, тэрэнэй ургасын хойноһоо харууһалха колхознигуудые томилоодүй, кукурузын баян ургаса хуряаха дүй дүршэлтэй тэдэниие танилсуулха, шудалуулха хүдэлмэри эмхидхээдүй байна. Органическа болон минеральна үтэгжүүлгэ кукурузын полинуудта гаргагдаагүй.

Ороохо таряанай ургасын хэмжээ ехэдхэхэ, кукуруза ехээр таридаг, тэрэнэй баян ургаса хуряадаг болон тушаа партиин ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые бэелүүлхэ хэрэгтэ МТС-үүд шиидхэхы үүргэтэй. Тэдэнэр кукуруза тарихаар таряанай сеялкэнүүдые тааруулха, бэлэдхэхэ ёһотой.

Бууса болон фермэ шадарай севооборотой шиигтэйшэг, уһалагдадаг, үрэжэлтэй, хүсэд үтэгжүүлэгдэдэг, элдүүрилэгдэдэг хүрьһэтэй газарта кукуруза тарихаар таһалха хэрэгтэй. Кукурузын участогуудые һаядаа шэлэжэ олоод, тэндэ нютагай үтэгжүүлгэнүүдые зөөхэ шухала.

Кукуруза тариха сеяльщигуудые комбайнёрнуудай дундаһаа томилоод, тэдэниие тааруулагдаһан тусхай сеялкэнүүдээр хүдэлжэ шадаха болгохо хэрэгтэй. Энээнтэй хамта колхознигууд болон механизаторнууд кукурузые тарилга ба тэрэнэй ургаса харууһалха агротехникые шудалха ёһотой.

Манай республикын «Заготзерногой» пунктнуудта шиигтэйшэг үрэһэ абтажа байна. Тиимэһээ колхозууд энэ үрэһэ шамдуу абаашажа хатааха, зүбөөр хадагалха ёһотой. Бүхы үрэһэ хүрэнгээ нара һалхинда байлгажа шанаржуулха, гранозанаар болон гексахлоранаар угааха зэргэтэй.

Колхозууд, совхозууд болон МТС-үүд кукуруза тарилгада һайнаар бэлэдхэжэ, тарилгые агротехническа үндэр хэмжээндэ үнгэргэхэ, тиин баян ургасын найдамтай үндэһэ һуури табиха уялгатай.

Н. Сордохонов.
Л. Герасимов.

Ородой түрүүшын революциин үедэ хүдэлмэришэн ангиин хүтэлбэрилхы үүргэ тухай В. И. Ленинэй һургаал

Революциин үедэ пролетариадай дүүргэхэ хүтэлбэрилхы үүргэ (гегемони) тухай гол түлэблэлтэнүүд марксизмын үндэһэ һуури табигшад К. Марксын, Ф. Энгельсын зохёолнууд соо хэлэгдэһэн байна. Хүдэлмэришэн ангиин түүхэтэ үүргые анха түрүүлэн харуулха зуураа, хүдэлмэришэн анги хадаа буржуазно-демократическа революциие эсэстэнь хүргэхын, пролетариадай диктатура тогтоохын, коммунистическэ общество байгуулхын түлөө тэмсэлдэ бүхы ажалшадые болон дарлагдаһан олониитые өөрынгөө зэргэдэ жагсаажа шадаха гансахан лэ, эрид шанга зоригтой революционно хүсэн мүн болоно гэжэ Маркс Энгельс хоёр зааһан байна. Помещигууд болон капиталистнуудай дарлалтада эсэргүү арад олониитын революционно тэмсэлые өөрынгөө политическэ партяар хүтэлбэрилэгдэһэн хүдэлмэришэн ангиин ударидаагүй һаа, тэдэнэрэй тэмсэл заатагүй диилдэшэхэ гэжэ марксизмын үндэһэ һуури табигшад харуулһан юм.

Коммунистическэ партиин ба советскэ арадай вождь В. И. Ленин пролетариадай хүтэлбэрилхы үүргэ тухай Маркс, Энгельсэй үзэл сурталыень түүхэтэ шэнэ үедэ, империализмын үедэ, творческоор саашадань хүгжөөжэ, хаанта засагые болон капитализмые унагаахын ба коммунизм байгуулхын түлөө хото хүдөөгэй ажалшан олониитые пролетариадай хүтэлбэрилхэ үүргэ тухай түгэс теори зохёоһон байна.

Хүдэлмэришэн анги хадаа Россидахи буржуазно-демократическа революциин вождь, хүтэлбэрилэгшэ боложо шадаха ба болохошье ёһотой гэжэ «Демократическа революци тушаа социал-демократиин хоёр тактика» гэһэн гайхамшагта зохёол соогоо В. И. Ленин заагаа һэн.

Пролетариат хадаа буржуазно-демократическа революциин вождь, хүтэлбэрилэгшэ байжа шадаха, байха ёһотойшье байна гэһэн тактическа гол һургаалые В. И. Ленин бүхы талаһаань баримталан зохёоһон байна. Пролетариадай революциие хүтэлбэрилэгшэ болохо арга боломжонь юугээр тайлбарилагдана гээшэб?

Нэгэдэхеэр, пролетариат үйлэдбэри дээрэ ба общество дотор эзэлдэг үүргынгээ талаар эгээн түрүү, имагта шууд сэхэ революционно анги болоно, тиин ниитэ демократическа хүдэлөөндэ хүтэлбэрилхы үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй.

Россин пролетариат ородой түрүүшын революциин урдахана туйлай ехэ политическэ хүсэн болоод байһан юм. Хаанта засагта ба буржуазида эсэргүү байлдаанда дүй дүршэлтэй боложо хатуужаһан, гурбан миллион шахуу фабрично-заводской, түмэр замай хүдэлмэришэд пролетариадай зэргэдэ жагсажа байгаа.

Хоёрдохёор, пролетариат хадаа буржуазида орходоо тад ондоо, өөрын партитай болоһон байна.

Пролетариат революционно теорёор зэбсэглэгдэһэн бэеэ даанхай политическэ партитай байһан дээрэһээ нэгэдэмэл, бэеэ даанхай политическэ хүсэн болохо аргатай байба.

Эгээл тиимэһээ пролетариат хадаа буржуазно-демократическа революцида хүтэлбэрилхы үүргэ дүүргэжэ шадаха ба дүүргэхэ ёһотойшье байба.

Буржуазно-демократическа революциин илажа, пролетариадай ба таряашадай революционно-демократическа диктатура тогтоогдоходо капитализмын үндэһэ һуури үй бута сохигдохогүй байбашье һаа, үйлэдбэриин хүсэн крепостническа гэнжэһээ мултарха, демократическа эрхэ сүлөө тогтоогдохо, социалистическэ революциин илалтын түлөө тэмсэлэй зам сэбэрлэгдэхэ болоно гэжэ Ленин зааһан байна.

Пролетариадай хүтэлбэри доро буржуазно-демократическа революциин илажа, демократическа эрхэ сүлөөгэй тогтоогдоходо пролетариат социалистическэ революцида дары дамжан орохын зорилгоор өөрынгөө зэргые бүри нягталан жагсааха, эмхидхэлээ һайжаруулха, олониитын революционно тэмсэлые хүтэлбэрилхэ талаар ехэ дүй дүршэл олохо, дадал абаха арга боломжотой болохо байна.

Ушар тиимэһээ буржуазно-демократическа революциин эсэслэн илаха ябадалые пролетариат буржуазида орходоо үлүү ехээр хүсэжэ байба.

Пролетариадта эсэргүү тэмсэлдээ монархи, саг үргэлжын жандарма гэхэ мэтэдэ түшэглэхын тулада хуушанай хэдэн үлэгдэлнүүдые үлөөбэлынь буржуазида ашагтай туһатай байгаа. Тиимэһээ буржуазно-демократическа эрид хубилалтанууд революционно бэшээр, харин реформо хэлгээр, аажамханаар, болгоомжотойгоор-болоо һаа, эдэ эрид хубилалтанууд олониитын, илангаяа хүдэлмэришэн ангиин революционно үүсхэлые дэбэргэнгүйгөөр болоо һаа, буржуазида үлэмжэ ашагтай байгаа. Тиихэдэ буржуазно-демократическа эрид хубилалтануудые реформын ёһоор бэшэ, харин революционно ёһоор, түргэнөөр хэхэ ябадалай сэхэ шиидэнги тала баригшадынь хүдэлмэришэн анги байба.

Пролетариадай буржуазно-демократическа революциин хүтэлбэрилэгшэ боложо шадаха арга боломжонууд иимэ байба. Теэд энэ арга боломжонуудые бодото байдал дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэй болоо һэн. Революциие пролетарска ёһоор хүтэлбэрилхэ арга боломжые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тулада хоёр арга нүхэсэл шухала хэрэгтэй гэжэ Ленин һургана: нэгэдэхеэр, хүдэлмэришэн ангиин хүтэлбэри доро ябажа, хаанта засагые унагаахаар эрид шиидэнги байһан союзник пролетариадта хэрэгтэй байна. Тиимэ союзнигынь таряашад байһан юм. Таряашадай ажамидаралайнь интересүүд пролетариадтай нэгэдэн холбоо барисаа байгуулхые тэдэниие баадхажа байгаа. Юундэб гэхэдэ, хаанта Россин таряашад туйлай хүндэ байдалда ажаһуугаа. Таряашад дунда зуун жэлэй, крепостной ёһо гуримай үлэгдэлнүүдэй хойшолонгуудһаа ехээр зобожо байгаа. Таряашад крепостной дарлалта доро байха зуураа газарай, эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэбэшье амжалта туйлаагүй һэн. Юундэб гэхэдэ, таряашад бодото вождьгүй байһан юм. Пролетариадтай холбоо барисаа байгуулжа, хаанта засагые революциин илаагүй сагта таряашад помещигүүдые унагааажа, тэдэнэй газарыень булиан абажа шадахагүй байгаа.

Тиихэдэ пролетариат хадаа пролетариадай революционно тэмсэлдэ олониитэ таряашадай нэгэдээд лэ байһан сагта демократиин түлөө тэмсэлдээ амжалта туйлажа шадаха байба. Таряашад революциин ба республикын түшэг тулгууринь заатагүй болохо юм, юундэб гэхэдэ, гансал илаһан революци газарай реформодо хабаатай бүхы юумые, таряашадай һанажа, хүсэжэ ябадаг бүхы юумые бодото дээрэнь тэдэнэртэ үгэхэ юм гэжэ В. И. Ленин бэшээ һэн.

Таряашад шадалайнгаа талаар нэгэн янза бэшэ юм, деревнидэ элдэб социальна бүлэгүүд (үгытэйшүүл, дунда шадалтан, кулагууд) бии юм гэжэ большевигүүд элеэр мэдэжэ байгаа. Гэхэ зуура, бүхы таряашад хаанта засагта, крепостной ёһо гуримай үлэгдэлнүүдтэ эсэргүүсэн тэмсэхые хүсэжэ байһан ба 1905—1907 оной революциин үедэ тэмсэһэншье юм. Тиимэһээ революциин нэгэдэхи шатада (буржуазно-демократическа революциин үедэ) большевигүүд иимэ лозунг табиһан юм: буржуазно-демократическа революциие түгэлдэр илалтада хүргэхын тулада, буржуазие тусгаарлан холодхоод, хаанай, мүн помещигүүдэй урдаһаа эсэргүү тэмсэлдэ бүхы таряашадтай холбоо барисаа байгуулха.

Меньшевигүүд хадаа революциин онсо илгаанууд тухай, хүгжөөгшэ хүсэнүүд ба саашанхи арга боломжонууд тухай оппортунистическэ һанал бодолтой дээрэһээ таряашадай революционно арга боломжонуудта этигэдэггүй байгаа. Тиимэһээ меньшевигүүд пролетариадай хүтэлбэрилхы үүргые арсадаг, таряашадые либеральна буржуазин нүлөөндэ оруулхые оролдодог байгаа.

Таряашад зүндөө хүдэлмэришэн ангиин хойноһоо дагажа ошохогүй юм, тэдэнэрые революциин тала руу заатагүй татан оруулха хэрэгтэй. Эгээн хархис хүсэнүүдтэй хэлсээхэхэ, хаанта засагтай үгэсэхэ га[...] байһан контрреволюционно ли[...]ральна буржуазитай шанга тэм[...] хэһэнэй эсэстэл таряашадые [...] лөөндөө оруулжа болохо юм г[...] В. И. Ленин заадаг һэн.

Тиимэһээ буржуазно-демокра[...]ческа революциин үедэ пролетар[...]дай хүтэлбэрилхы үүргэ дүүр[...] хоёрдохи арга нүхэсэлынь юун [...] лоноб гэхэдэ, таряашадые нүл[...]дөө оруулхын ба буржуазна рев[...]циие хүтэлбэрилхын түлөө про[...]тариадтай тэмсэжэ байгаа ли[...]ральна буржуазие революциие [...] тэлбэрилгэһөө тусгаарлан холо[...]хо ябадал болоно гэжэ Ленин [...]гадаг байгаа.

Либеральна буржуазие тусг[...]лан холодхонгүйгөөр таряаш[...] хаанта засагһаа таһалан холод[...]жа болохогүй юм, хэрбээ таря[...]дые хаанта засагһаа таһ[...] холодуулжа, хүдэлмэришэн анги[...] ба таряашадай хоорондо хол[...] барисаа байгуулжа шадаагүй са[...] революциин үедэ пролетариат [...] тэлбэрилхы үүргэеэ дүүргэжэ, [...]та туйлажа шадахагүй юм [...] Ленин заагаа һэн.

Россидахи революци бару[...] буржуазна революциинуудһаа юу[...]рээ илгаатай байгааб гэхэдэ, [...]син буржуази революциие удар[...]жа шадахагүй байгаа. Юундэб г[...]дэ тэрэ революциһаа айхаһаа га[...] хаанта засагтай тон нягта хол[...] барисаатай байгаа, тэрээнһээ эл[...] абадаг һэн. Революционно [...]та эсэргүү тэмсэлдээ буржу[...] хаанта засаг хоёрой интересүүд[...]гэн адли байһан юм. Хүдэлмэр[...]дэй революционно хүдэлөөс [...]хын түлөө тэмсэлдэнь хаанта за[...] буржуазида шухала хэрэгтэй [...]гаа. Тиимэһээ империализмын [...] буржуази хадаа демократич[...] эрид хубилалтануудые хэхын т[...] тэмсэлдэ олониитэ арад зоние [...]

США-дахи Айов штадай Гатри гэжэ графствода советскэ хүдөө ажахын делегациин ерэхые уриба

Хэблэлдэ урда тээнь мэдээсэгдэһэн ёһоор, США СССР хоёрой хүдөө ажахын делегацинуудые бэе бэедээ эльгээлсэхэ тухай «Де-Мойн Реджистер» гэжэ американска газетэ дурадхал оруулһан байгаа. Советскэ правительство тэрэ дурадхалыень дэмжээд, тэрэ дурадхалда США-гэй правительствын ямараар хандажа байһыень мэдэхые хүсэһэн байгаа.

Гатри Сентер городой (Айовой штат, США) мэр Уилльям А. Райн гэгшэһээ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай нэрэ дээрэ һаяшаг бэшэг ерээ. Гатри Сентер түб городтой Гатри графствода советскэ хүдөө ажахын делегациин ерэхые тэрэ бэшэг соогоо уриһан байна.

Тэрэ бэшэг соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Хүдөө ажахые эрхилхэ американска методүүдые шэнжэлхын тулада хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй делегациие Айов штадта эльгээхэнь «Де-Мойн Реджистер», мүн «Трибюн» газетэнүүд редакционно статьянууд соогоо Советскэ правительствода дурадхаһан байгаа, тэрэ дурадхалдань Та анхаралаа хандуулһан байгаа ёһотойт.

Тус дурадхалые заатагүй бэелүүлхын тулада нилээд ехэ бэрхэшээлнүүд тохёолдохо байна гэжэ бидэнэр мэдэнэбди. Хэрбээ, энэ дурадхалай бэелүүлэгдээд, тэрэ һайн һайхан хүсэлэй бэелүүлэгдэбэл манай оронуудай хоорондохи харилсаануудай түгшүүрилые һуладхаха ябадалда нилээд туһалха байгаа гэжэ бидэнэр этигэнэбди.

Манай орондо ородуудай ерэхыень Америкын Холбоото Штадуудай правительствын зүбшөөгөө һаань, Гатри Сентер түб городтой Гатри графствода (Айовой штат) ородуудай ерэхыень бидэнэр ехэтэ хүсэхэ байгаабди. Айов штадта хаа хаанагүй ушардаг бүхы зүйлэй газарай хүрьһэн манай графствода бии юм. Тиихэтэй хамта эндэхи сагай уларил Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай хүдөө ажахын районуудай сагай уларилтай адлирхуу юм. Бидэнэр графство соогоо туйлай олон гахай, үхэр (мяханай ба һүнэй) болон шубуу үсхэбэрилхэһөө гадна, США-да ургуулагдадаг таряанай диилэнхи культурануудые таринабди.

Манда анхарал хандуулһанайтнай түлөө гүнзэгы баясхалан хүргэхэ зуураа, энэ дурадхал бэелүүлэгдэхэ бэзэ гэжэ найданаб».

Городок городой предприятинууд болон барилганууд дээрэ

Городок городой промышленна предприятинууд болон барилгын газарнуудта Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэржэ байна. Барилгашад, заһабарилагшад, транспортын хүдэлмэрилэгшэд үйлэдбэриингөө һара бүриин түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын, ажалай бүтээсые саашань дээшэлүүлхын, бүтээһэн продукцингаа өөрынь үные химдаруулхын түлөө тэмсэжэ байна.

Нэгэдэхи автобазын автотранспортнигуудай коллектив ажалшадай уласхоорондын һайндэр—Майн нэгэнэй хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа амжалтатай солотойгоор дүүргэжэ байна. Энэ автобазын коллектив кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь 6 үдэрөөр урид дүүргээ һэн. Ашаа шэрэхэ апрелиин түсэбые мүнөө хэдэн хубяар үлүүлэн дүүргэхэнь. Шофёрнууд нүхэд Зайцев, Балдаков, ...онов болон бусад модо шэрэхэдээ, үдэр бүри рейс хахадые хэмжээнэй оронд 2—3 рейс хэнэ. Түрүү шофёрнууд А. Еникеев, А. Тугаринов, М. Баланов гэгшэд эрхим ажал жэшээ харуулна.

Энэ гаражай шофёрнууд автомашинаа капитальна заһабаригүйгөөр ... мянган километртэ ябуулха гэжэ шиидхэл гаргаһан юм. Мүрысөөнэй ... Яков Андреевич Тугаринов машинаараа машинада капитальна заһабари хэнгүйгөөр 173 мянган километр ябаад, үшөө 27 мянган километр ябахын түлөө тэмсэжэ байна. ... коллективэй үшөө 7 шофёрнууд ... бүридөө капитальна заһабаригүйгөөр 100 мянга гаран километр ябаһай.

Нүхэд Десятов, Игошев, Осипов, Стрельцова гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг слесарьнүүдэй бригаданууд Майн урда тээхи мүрысөөндэ ехэ амжалта туйлажа байна. Эдэ түрүү бригаданууд гэшүүд автомашина болон моторнуудые заһабарилха даалгабаряа үдэр бүри дүүргэхэ зуураа, хүдэлмэреэ эрхим шанартайгаар бүтээнэ.

Заһабарилгын механическа заводто ажалладаг комсомолецууд болон залуушуулһаа бүридэһэн слесарьнүүдэй бригада ажалай вахтада жагсаад, шэнэ амжалта туйлажа байна. Бригада үдэр бүри нормоёо 1,5—2 дахин дүүргэнэ. Энэ бригадын бригадир Иван Кочетов ажалаа зүбөөр эмхидхэдэг юм.

Слесарьнүүд Сергей Цыренов, Алексей Унтанов гэгшэд мүн лэ үйлэдбэриин һайн амжалта туйлана. Эдэ хоёр сугтаа ажаллахадаа, трансформаторые 40 час соо заһабарилхын орондо 16—17 час соо заһабарилна. Заводой залуу хүдэлмэришэд эдэ үдэрнүүдтэ хэнһээшье дутуугүйгөөр ажаллажа байна. Слесарь Николай Тугаринов жэл хүрэхэгүй саг соо бэеэ даагаад ажаллаха зуураа, слесариин мэргэжэлые һайнаар шудалаад, эдэ үдэрнүүдтэ нормоёо 2—2,5 дахин үлүүлэн дүүргэнэ.

Петр Сумароковой хүтэлбэрилдэг барилгын комплексно бригада эрхим ажалаараа городой барилгашадай дунда хүндэтэй болонхой. Тэрэ бригада 12 квартиратай модон гэр барижа байха зуураа, Майн нэгэ болотор дархалалгын бүхы хүдэлмэриие дүүргэхын түлөө тэмсэнэ. Энэнь хараалагдаһан болзорһоо һара урид болоно.

Н. Гаврилин.

...бэрилхэсэ болижо, контрреволюционно хүсэн, революциин хорото дайсанинь болоһон байгаа.

...хэдээ энэ түүхэтэ шэнэ оршон ...алда, империализмын үедэ ...гал пролетариат хүдэлмэрилэгшэ ангиин ба таряашадай хоорондо холбоо барисаа байгуулаад, буржуазно-демократическа революциие хүтэлбэрилхы хүсэниинь, ...нь боложо шадаа һэн.

...адай зэбсэгтэ восстани эмхидхэн, хаанта засагые унагааха, демократическа республикые байгуулха ...ала арга нүхэсэл мүн гэжэ Ленин тоолодог байгаа. Зэбсэгтэ восстани илалта түгэсөөр дүүрэһэнэй ... пролетариадай революционно-демократическа диктатура байгуулагдаха ёһотой. Тэрэ диктатура ... саг зуурын революционно ...тельствын түхэлтэй байха юм.

...хүдэлмэришэн анги бүхы таряашадай хоорондоо холбоо барисаа ...уулжа, буржуазно-демократическа революцида илалта туйлаад ... дүүргэхэ бэшэ, харин городой ба деревниин хахад пролетаринууд хүсэнүүдтэй холбоо барисаа ...уулжа, социалистическэ революцида дамжан орохо ёһотой байгаа. Энэнь буржуазно-демократическа революциие социалистическэ революци болгон бадаруулха гэжэ ... Ленинэй зохёоһон шэнэ теори ...

...революцида пролетариадай хүтэлбэрилхы үүргые тодорхойлжо, буржуазно-демократическа революциин ... социалистическэ революци болон ... тухай ленинскэ теори хадаа ...измын хүгжэлтэдэ ехэ алхам ...он, буржуазна ба социалистическэ революци хоёрой хоорондо үни ... сагай забһарлалга байха ... һэн гэжэ II Интернационалай оппортунистнуудай тараадаг ...олдо эсэс табиһан байна.

Ленинэй түүхэтэ атуухэ ашагабьяань юун байгааб гэхэдэ, тэрэ хадаа меньшевигүүдтэй эбсэшэгүй тэмсэл ябуулжа, пролетариадай хүтэлбэрилхы үүргэ (гегемони) тухай һургаалые социалистическэ революциин нэгэн бүхэли түгэс теори болгон хүгжөөһэн байгаа. Тэрэ теориин ёһоор, пролетариат городой ба деревниин ажалшадые гансахан буржуазно-демократическа революциин үедэ бэшэ, харин социалистическэ революциин үедэ, мүн пролетариадай диктатурын бүхы үе соо хүтэлбэрилһэн ба хүтэлбэрилһөөршье.

Социалистическэ революци тухай ленинскэ теори, пролетариадай хүтэлбэрилхы үүргэ (гегемони) тухай тэрэнэй һургаал хадаа Коммунистическэ партиие хүсэтэ зэбсэгээр хангаһан байгаа. Энэ теорёор зэбсэгжэһэн Коммунистическэ парти Россин хүдэлмэришэн ангиие 1917 ондо зэбсэгтэ восстанида бодхоожо, Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революциин түгэлдэр илалтада хүргэһэн байна. Пролетариадай хүтэлбэрилхы үүргэ (гегемони) тухай ленинскэ теориин тон зүб байһаниинь помещигүүдэй болон капиталистнуудай байгуулалтые унагаахын, социализм байгуулхын түлөө Европын ба Азиин арадай демократиин оронуудтахи арадуудай хэһэн тэмсэлэй дүй дүршэл дээрэһээ үшөө дахин гэршэлэн харуулагдана.

Манай ороной хүдэлмэришэн анги Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр ябажа, хүсэн түгэлдэр Советскэ социалистическэ гүрэниие, социалистическэ общестбые байгуулаад, социализмһаа коммунизмда шата дамжан орохо замаар советскэ арадые амжалтатайгаар хүтэлбэрилжэ ябана.

Б. БАЙМИН, КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой лекторскэ группые хүтэлбэрилэгшэ.

Мухаршэбэрэй аймагай Булганинай нэрэмжэтэ колхоз нииһынгээ малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын түлөө оролдоно. Энэ жэлдэ эндэ 150 гектар кукуруза таригдаха юм. Мүнөө кукуруза тариха газар дээрэ наг шэбхэ шэрэгдэжэ, тараагдажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: наг шэбхэ адхагдажа байна. А. Мантаевай фото.

МАНАЙ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Һайрамай уһа тогтооно

Ороохо таряанай, үбһэ ногооной баян ургаса туйлахын тулада Зайграйн аймагай колхозууд энэ жэлдэ таряалан ба сабшалан дээрээ һайрамай уһа ехээр тогтоожо байна. Асагадай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо 150 гектар таряанай, 300 шахуу гектар сабшалангай газар һайрамай уһаар уһалагдаха юм. Тус колхозой хорёод хүн Асагад голой һубаг канавануудые заһажа байна. Мүн полинууд дээрэхи һайрамай уһа тогтоохо, зүбөөр хубаарилхын тула колхознигууд хүдэлмэрилнэ.

Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхозой тэжээл бэлэдхэлэй бригада (бригадирынь нүхэр Чимитов) малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын тула ехэ оролдолго гаргана. Тэрэ бригада һайрамай уһаар бүхы сабшалангуудаа уһалха зорилготой. Мүнөө энэ бригадын сабшалан үнинэй бэлэдхэгдэһэн һубаг канавануудай ашаар уһалагдажа байна.

Һайрамай уһа тогтоожо, полинуудые уһалха хэрэгтэ мүн Кагановичын нэрэмжэтэ колхозойхид ехэ анхаралаа хандуулна. Уһалууриин канавануудаар таряанай газар уһалагдажа захалаа. Эндэ һайрамай уһа зүбөөр хубаарилжа, таряанай газар болон сабшалангуудые нэгэ жэгдээр уһалхын түлөө ехэ оролдолго гаргагдана. Шибирка гэжэ нютагта 4 хүн, Старая Городьба гэжэ нютагта 2 хүн хүдэлмэрилнэ. Шэнисэ тариха 200 гектар талмай һайрамай уһаар уһалагдаха юм.

Баян ургасын мастер Социалистическэ Ажалай Герой Серапион Кириллович Киселёвой хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд хаалта барижа, поли болон сабшалангуудаа уһалжа эхилээ. Энэ хүдэлмэри аймагай олонхи колхозуудта ябуулагдажа байна.

А. Рябоволов.

Һайндэрые ажалай бэлэгүүдээр угтахын түлөө

Улан-Удын моторо-заһабарилгын заводой коллектив уласхоорондын һайндэр—Майн 1-нэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, апрель һарынгаа даалгабариие 2 үдэр урид, 110 процент дүүргэхэ гэһэн уялга абаһан юм. Мүн кукуруза квадратно-гнездовой аргаар тарихада хэрэглэгдэхэ хэмжүүрэй проволоко үйлэдбэрилхэ аргые шудалха гэһэн зорилго урдаа табинхай.

Мүнөө детальнуудые үйлэдбэрилдэг түрүү цехын коллектив кукуруза тарилгада хэрэглэгдэхэ хэмжүүрэй проволоко үйлэдбэрилхэ түхеэрэлгэ өөрынгөө начальник нүхэр Сизовэй хүтэлбэри доро хэжэ захалаа. Тиин тус коллектив Майн нэгэн болотор 80 хэһэг тиимэ проволоко үйлэдбэрилжэ колхозуудта эльгээхэ байна.

Уласхоорондын һайндэрые ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтахын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөндэ цехын хүдэлмэришэд нүхэд Бузин, Хомяков, Пляскин, Трушина гэгшэд түрүүлжэ ябана. Эдэнэр үдэр бүхэндэ халаанайнгаа даалгабари 215—300 процент хүрэтэр дүүргэжэ, бусадта жэшээ харуулна.

Мүн моторно цех (начальнигынь нүхэр Сахаров), механическа-заһабарилгын цех (начальнигынь нүхэр Комендровский) мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана.

Заводой эмхитэй коллектив март һарынгаа даалгабариие 119 процент дүүргээ һэн. Майн нэгэнэй һайндэрые бүри ехэ амжалтаар угтахын тула бүхы хүсэеэ элсүүлэн хүдэлмэрилжэ байна.

Е. Иванова.

Колхоздо барилгашадай бригада эльгээбэ

Хрущевой нэрэмжэтэ колхоздо (Прибайкальска аймаг) Улан-Удын шэлэй заводой коллектив шефскэ туһаламжа үзүүлдэг юм. Тиин заводойхид үнгэрэгшэ жэлдэ колхоздо бага бэшэ туһаламжа үзүүлээ. Тэдэнэй хүсөөр 95 толгой тугалай байра баригдаһан ба бусад хүдэлмэри хэгдэһэн байна.

Һаяхан заводой хүдэлмэришэдэй хамтын суглаан боложо, шефтээ абаһан колхоздоо теплицэ бариха гэжэ шиидэбэ. Энэ шиидхэбэриие бэелүүлхын зорилгоор заводой дирекци 13 хүнһөө бүридэһэн барилгашадай бригадые колхоздо эльгээбэ. Мүнөө тэрэ бригадань нүхэр Власовай хүтэлбэри доро һайнаар хүдэлмэрилжэ байна. Илангаяа бригадын гэшүүд нүхэд Третьяков, Козулин, Моговой гэгшэд һайнаар хүдэлмэрилнэд.

В. Сампилов, И. Гармаев.

Нютаг бүриһөө

★ Ториин аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой правлени гэшүүдэйнгээ культурна ажабайдалые улам һайжаруулхын тула анхаралаа табина. Үнгэрэгшэ жэлдэ малшадтаа зорюулан дүрбэн культбазануудые эмхидхэһэн байна. Мүнөө колхоз 300 хүнэй һууритай клуб барижа эхилэнхэй. Энэ клубтань харалгын, библиотекын, уншалгын залнууд ба кружогуудай хүдэлмэрилхэ таһагууд бии.

★ Түнхэнэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой правлени ба партийна эхин организаци ажахын жэлэй түрүүшын хахадай дүнгүүдые гаргаба. Тиин социалистическэ мүрысөөнэй 21 түрүүшүүл колхозой хүндэлэлэй доскада бэшэгдэбэ. Тэрэ тоодо түрүү һаалишан Б. Саганова, модошо дархан Д. Тоглохинов, хонишон Д. Содоева ба бусад бии.

★ Мухаршэбэрэй аймагай центртэ, һаяхан эдеэ хоолой зүйлнүүдые наймаалха шэнэ магазин нээгдэбэ. Аймагай ажалшадта тус магазин хилээмэ, загаһа, ургамалай тоһо, сахар, сай, тамхи гэхэ мэтэ зүйлнүүдые элбэгээр наймаална.

★ Хэжэнгын аймагай бэлэдхэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн боложо үнгэрбэ. Зүблөөндэ хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлээр 1954 оной дүнгүүд ба КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые бэелүүлхэ хэмжээ ябуулганууд гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Удаань, «Заготживсырьёгой» конторын хүдэлмэришэн нүхэр Самбуев, Уполминзагай агент Иванова ба бусадта һайнаар хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө КПСС-эй айкомой ба аймгүйсэдкомой грамотанууд барюулагдаа.

★ Кяхтын педагогическа училищиин 4-дэхи курсын студентнэр педагогическа практикада ябаһанаа бусажа ерэбэ. Энэ практика урдахи жэлнүүдтэй сасуулхада һураггүй һайнаар үнгэргэгдөө. Студентнэрэй олонхинь «5» «4» гэһэн сэгнэлтэнүүдые абаба.

★ Хориин аймагай Культурын байшанда уранһайханай самодеятельностиин харалга болоо. Эндэ аймагай Культурын байшангай уранһайханай самодеятельностиин коллектив нэгэдэхи һуури, Хандагатайн леспромхозой Наринай участогай коллектив—хоёрдохи, Хориин леспромхозой Зүүн-Хуурайн участогай коллектив— гурбадахи һууринуудые эзэлһэн байна.

Сатирын булан

Худа урагуудай харанхы хэрэгүүд

Балай харанхы һүни. Үйлсэдэ хон жэн, гансал нохойнуудай хусаха абяан эндэ тэндэ соностоно. Үйлсын баруун хажууда табигдаһан соморхон гэрэй газаа «Победа» машина сонхын һүлэмхи гэрэлдэ бүдэхеэр харагдана. Гэртэ ехэл хүхюутэй хэбэртэй, сортоотой хоолойгоор ама бардам хөөрэлдөөн дуулдана. Стол дээрэ обгор гэгшын тарган мяхан табяатай, «шэлтэй харын» охиндо улаан зээрдэ болошоһон хоёр задарюун эрэшүүл ехэл зохидоор ташаагаа тулан һуужа хөөрэлдэнэ, эльгээ хатан энеэлдэнэ...

—Хуби заяагаараа ушарһан худамни, юрэдөөл һайн хүн ши даа, шамтаяа иигэжэ һуухадаа ямар ехэ золтойбиб, өөхэнэй хурсые даруулан үшөө нэгэ-нэгые барихамнай гү?

—Худа, шимни шураншаг лэ эрэ гээшэш. Үзэхые үзөөш, ябахые ябааш, буугайшье һомондо сорьёгдоод үзөөш. Мүнөө, саашадаа ядалан үзэхэгүйш даа, жаргалай түлөө бария,—гээд хурса хара шарайтай нэгэ хүн урдаа байһан стакантай архи нэгэ амяар даражархёод, тарган мяха үнхэжэ, жабжаараа тоһо гоожуулан эдеэлнэ.

—Ирдыни Базарович, нэгэдэхеэр колхозой түрүүлэгшэш, хоёрдохёор—худамни хадаа намаяа үргэнэш, колхозой МТФ-е даалгааш, ондоо хэн намайе иигэхэ һэм, урдымни ябадалые мэдэнэ ха юм ши даа, — гээд гэрэй эзэн нюдэн дээгүүрээ нёлбоһо гүйлгөөд, шэншэрһэн хоолойгоор хөөрөөгөө саашань үргэлжэлүүлнэ. — Ай, даа... досоомни харанхы болоно, 1937—38 онуудай үе һанахадаа. Энэ Хонхоло нютагта байһан Сталинай нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даажа байтараа юундэшьеб сүүдэй урда зогсохо баатай болоо бэлэйбиб.

—Юугээ мартасагаанаш даа, үхэр малаа үхүүлээ, ажахыгаа унагаагаа хамнайш,—гэжэ хажуудахинь һануулна.

—Тиимэл хэрэг болоһон юм даа, теэд сүүдэй болохын урда үдэшэлэн гоёхоноор лэ милиционерэй гар дороһоо мултаржа, ойн хара бүдхүүл болоходоо үнэхөөрөөшье шураншаг байгааб даа, хэлээд яахаб, ши өөрөө мэдэнэ хаямши даа...

— Үгы, хэдыдээ баригдажа, арбаад жэлээр түрмэдэ «заларагша» бэлэйш?

—Тэрэ үедэ зайһан байһан Очиров Номгон нэгэтэ хотондо ороод, баригдаха болоходоо тэргэдэхэдэмни шархатуулжа газардуулаа хамнай, шолмошни. Саашань хэлэхэ болоо һаа, Бичурын аймагта ажаһууха эрхэгүйгөөр түрмэһөө табигдаад, арбаад жэлдэ Петровский завод болон элдэб газарнуудаар карта, аралжаа наймаа хэхэ ажалтай зольборжо ябаһанаа ерэһэн Цыдендоржи Дондубонойдо һуунаб гэжэ мэдыш, ха ха...

Гэрэй эзэн эхэнэр стол дээрэхи эдеэ хоол забдагүй шэнэлээд, һэлгүүлээд табина, «уугты, эдеэлэгты, хэрэггүй юумэ бү хөөрэлсэгты, хүн шагнажа байгшаб»—гэнэ. Зэргэлһэн стакануудые архяар баһал халинхай, хоолойн хонгёо туршагдана.

—Аргаалагтыл даа, эдэ колхознигуудһай дуулаа һаа, хашартай,—гэһэн эхэнэрэй үгэнүүд хирэ болоод лэ дуулдана.

—Колхознигуудһаа айха юун байха юм, бүхы Бодонгууд минии гарта, юушье хэхэдээ өөрөө мэдэхэб! Таанадаа, түрэл гаралнуудаа харалсаха байхаб. Тиихэдэ хүнгэн хүлтэй заримшуулые бага зэргэ амыень тоһодоод энэ тэрэ ноёной аһаансар болгожо табяад, — өөрынгөө һанаһан лэ юумые бүтээхэдэ һайн даа, — гээд колхозой түрүүлэгшэ гашуунаар шанагдаһан сайгаар ундаа харяан байжа, өөрынгөө «шадамар бэрхые» саашань тооложо оробо: 1) МТФ-е даагша хэн бэ? Ши, худамниш; 2) һамганаймни эхэ, эсэгэнэр гушаад оной үеэр Зэдэ, Борьёоһоо сүлэгдөөд, Читын областёор һая болотор зайжа ябаһаниинь асаржа, нютагжуулбаб; 3) һамганаймни дүүе абаһан Гармажабые ондоо нютагайшье һаань, колхоздоо асаржа, гэр бараатайхан болгооб, мүнөө радистын курсада эльгээбэб; 4) ахынгаа хүбүү —Алексейе баһа асаржа, колхоздоо оруулбаб, һаяар гэр табижа үгэхэ һанаатайб; 5) нагасатанһаамни гараһан Радныш Бимбые Амгалантада бригадир болгоо һэм; 6) нүгөөдэ худа—Бутухамни Хонхолдо бригадир; 7) Мяхан түрэл Цэдэбэйнгээ Доржые холын болотойхоноор гансахан лэ наймаанай хэрэгтэ ябуулдагби; 8) урдань артелиин зөөриие амталһанайнгаа түлөө арбаад жэлдэ һууһаншье һаань, баһа үгэеэ ойлголсохо һаймһархуу нэгэ хүниие колхозойнгоо центральна складта табинхайб. Иигэд гэжэ байхадаа бэрхэхэн лэ эрэ бэшэ гүб?

—Шадана даа... шаданаш, худа,—гэжэ байжа Дондубоной түрүүлэгшынгээ мүрыень альгадан байтарань үүдэн нээгдэжэ, газааһаа хэдэн хүнүүд орожо ерэбэ. Тэдэнэй дунда Митыпов Мижит гэжэ хүн бии. Теэд һаяхан болоһон колхозойнгоо тоосоото суглаан дээрэ түрүүлэгшынгээ энэ аашые шүүмжэлһэн дээрэһээ бага аягүйрхэнэ хэбэртэй, тэнлэ байһан стул дээрэ сэхэ ошожо һууша.

Эдэ хүнүүдые харахадаа түрүүлэгшын зүрхэн түшэгэнэжэ, толгойнь үһэн арбайлдаба. «Хэн таанадые уриба, дуудабаб, бандидууд! Намайе суглаан дээрэ критикэлхэ эрхэ хэн танда үгөөб?! Колхозой председатель гээшэб, я номенклатурный работник обкома, аймсоведэй депутат!»—гэжэ байжа ород, бурядаар хашхаран, түрүүлэгшэ Базарон аяга табагай сэсэртэр стол шааха зуураа, мүнөөхи Митыпов гэгшые стул дээрэһээнь тарайса ёборжорхибо...

Захагүй эрхэтэй, зоргоороо ошоһон энэ «ноёмнай» удаань шал һогтуугаар «Победа» машинадаа һуугаад гүйлгэхэнь багадаад, гэдэргээ ябаса дээрэнь «газовалжа» хойто хажуугайнь нязартар хана мүргүүлжэрхёо.

Муу юумэн холын суула түргэн гэжэ үглөөгүүр болоходо түрүүлэгшын харуулһан «концерт» колхоз дүүрэн таранхай. Үдэшэндөө уншалгын байшанда хүнүүд олоороо суглардаг аад, тэндэ элдэбын хөөрэлдөөн гарана. Пеэшэнэй захада һууһан нэгэ үбгэжөөл хажуудаа газетэнүүдые уншажа һууһан нүхэрһөө «түрүүлэгшэмнай яагаа гэлсэнэб даа»? гэжэ асууба.

—Яагаадхиха һэм даа, уудаг лэ архияа залгижа, хараал шэрээлээл табижа, наншалдаа бэдэржэ ябаа юм бэшэ аал! Нёдондо Жамьянов Жамбалые конторо сооһоо газаа хаяа, тиихэдэ мэнэ һаяхан Гутайда болоһон түрэ-хуримһаа бусажа ябатараа Булагай талада «Победээ» байлгажархёод буха ехэ наншалдаа хэбэ гэлсээ хамнай,—гэжэ нүгөөдэнь хэлэнэ.

Буланда бүд бүтүүхэн һуужа байһан нэгэ колхозник гэдэргээ эрьежэ, хараад, үшөө дээрэһээнь «дабһалжа» оробо:—Энээнэймнай аашалхань ехэдхэдээ нёдондо 10 гаран километртэ байһан Никольскһоо гэр худалдажа абаад, тэрэнээ 30 моритой колхознигуудаар, МТС-эй нэгэ трактораар шэрэжэ асараа хамнай. Тиихэдэ үнеэхи дали дорохи Дондубониинь барилгашадай бригадир байтараа бригадаараа ерэжэ, гэрыень бодхоожо үгөө һэн. Гүрэнэй тракторай, колхозой моридой түлөө түрүүлэгшэ нэгэшье мүнгэ гаргашалаагүй, энэ хэрэгыень МТС-шье, айкомшье мэдээшэгүй болоод байгша...

Ирдыни Базаровичын дали доро хураһан худа Дондубон баһал захагүй ехэ эрхэтэй. Дура зоргохоноороо аашалдаг болонхой. МТФ-е даагша болоһоор колхозой сабшалан дээрэһээ хэдэн шарга үбһэ сабшуулаа, колхозой үнеэдтэ үгтэһэн отруби, овёс болон бусад тэжээлые гэртээ баряад, өөрынгөө мал тэжээбэ гэхэ. Үшөө декабрь соо колхозой нэгэ хашараг толгойгоороо үгы болошоо. Тэрэнэй хаана ороһониинь мүнөө болотор мэдэгдэхэгүй. Эдэ «ноёдой» дураараа годооролдохонь багадаад, советскэ Конституци соо бэшэгдэһэн хуули бүдүүлигээр эбдэдэг болоһониинь гайхалтай юм. Үнгэрэгшэ үбэл Базарон, Дондубон түрүүтэй хэдэн хүн Хонхолынгоо бригадын айлнуудые захаһаань нэгжэжэ, амбаар, абдар хапзыень нээлгэжэ байгаад үхибүүдэй үлгы уяһан һурһаа эхилээд суглуулһан байна. Иигэжэ, хүн зоной зэбүүрхэмэ аашануудые гараһан юм.

Бодонгуудай худа урагуудай хэжэ байһан аашые мэдэнэ гээшэ гүт, гэжэ партиин Бичурын айкомой хүтэлбэрилэгшэһөө асууха саг ерэбэ.

Б. Гылыков.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

Тэсэшэгүй баримтанууд

Иимэ гаршагтайгаар манай газетын мартын 13-най номерто толилогдоһон статья соо Түнхэнэй аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермэ дээрэ һаалишадай дутамаг дээрэһээ үнеэдһээ һү багаар һаагдана, мүн энэ колхоздо мал олоор һубайрна гэжэ бэшэгдэһэн байгаа.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой правлени, партийна организаци тус фермые һаалишадаар болон бэшэ хүдэлмэрилэгшэдөөр хүсэлдүүлхэ тушаа хэмжээнүүдые абаа.

Фермые даагша нүхэр Шагдуровта даалгагдаһан хүдэлмэридөө хариуусалгагүйгөөр хандаһанайнь түлөө зэмэ тохогдоһон байна гэжэ Түнхэнэй аймагай гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Б. Цырмыгенов манай газетын редакцида мэдээсэбэ.

Атомна дайнда бэлэдхэлгэдэ эсэргүүсэхые уряалhан Эб найрамдалай Бухэдэлхэйн Соведэй Бюрогой Хандалгада Хитадай Арадай Республикада 200 миллион шахуу хүн гар табяа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Гүрэнэй шанхайска хлопчатобумажна 1-дэхи фабрикын хүдэлмэришэд Венскэ Хандалгада гар табижа байна.

Синьхуа агентствын фото.

Туhаламжа үзүүлhэнэйнь түлөө советскэ арадта монгол арад баясхалан хүргэнэ

УЛАН-БАТОР, апрелиин 15. (ТАСС). Монгол Арадай Республикын арадай Агуухэ хуралай, Министрнүүдэй Соведэй ба Монголой арадай-революционно партиин ЦК-гэй хамтын заседани мүнөөдэр эндэ болоо. Монгол-хитадай хилэ хүрэтэр түмэр зам барилга дүүрэбэ. Тэрэниие советскэ барилгын организацинууд хэhэн байна гэжэ премьер-министр Ю. Цеденбал мэдээсэ.

Аха дүү гурбан гүрэнэй—СССР-эй, МНР-эй ба КНР-эй столицануудые холбоhон шэнэ түмэр зам барилгада айхабтар ехэ туhаламжа үзүүлhэнэйнь түлөө Советскэ Правительствода, Советскэ Союзай Коммунистическэ партида ба агуухэ советскэ арадта МНР-эй правительствын, Монголой арадай-революционно партиин ба бүхы монгол арадай үнэн зүрхэнэй халуун баясхалан хүргэхэ гэжэ хамтын заседани тогтоогоо.

СССР-эй Верховно Соведтэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ ба КПСС-эй ЦК-да доро дурсагдаhан бэшэг эльгээхэ гэжэ заседани шиидхээ:

Гайхамшагта событитай—СССР-эй, МНР-эй ба КНР-эй столицануудые холбоhон Улан-Батор—Цзиниин гэhэн түмэр замай Монголдохи участогай барилгын дүүрэhэнтэй дашарамдуулан МНР-эй арадай Агуухэ хуралай президиум, Министрнүүдэй Совет ба Монголой арадай-революционно партиин Центральна Комитет хадаа Советскэ правительствода ба Советскэ Союзай Коммунистическэ партида, тэдэнээр дамжуулан монгол арадай хэтын ба үнэн сэхэ хани—аха дүү агуухэ советскэ арадта үнэн зүрхэнэй халуун баясхалан хүргэнэ. Энэ зам манай хани барисаата гурбан гүрэнэй арадуудай эбдэршэгүй хани барисаае ба али бүхы талаар харилсан ажаллалгые саашадань хүгжөөхэ ба бэхижүүлхэ хэрэгтэ тон шухала ажахын, политическэ удхашанартай байна.

Монгол-хитадай хилэ хүрэтэр түмэр замай барилгын дүүрээд байхада Монгол Арадай Республика хадаа оронной хойто талаhаа урда тала хүрэтэр ходо гараhан 1100 үлүүтэй километр утатай түмэр замай тон шухала магистральтай болобо.

Түмэр замай энэ магистраль — манай орондо сэгнэшэгүй ехэ түрүү үүргэ дүүргэхэhээ гадна, экономическа, политическэ ба культурна угаа ехэ удхашанартай байна. Энэ зам монголой үйлэдбэриин хүсэнүүдые түргэнөөр хүгжөөлгэдэ тон ехээр туhалха, мүн Советскэ Союзай аха дүүгэй туhаламжаар байгуулагдаhан ба амжалтатайгаар хүгжэжэ байhан манай национальна промышленностиин шэнэ hалбаринуудые хүгжөөлгэдэ туhалха байна.

Энэ түмэр зам хадаа Дунда Азиин байгаалиин ондо ондоо эрхэ байдалтай үргэн дэлгэр районууд соогуур гараха зуураа, Гоби талын таhархай балар районуудтахи ажабайдалые hайжаруулан хүгжөөхэ, тэдэнэй түхэл шарайе хубилгаха, эдэ таhархай холын газар нютагуудай хүн зоной түрүү культуратай болохо ябадалдань туhалха байна. Энэ зам хадаа манай залуу хүдэлмэришэн ангиин кадрнуудые, түмэр замшадай национальна кадрнуудые ургуулан хүмүүжүүлхэ гайхамшагта hургуули мүн болоно. Энэ юун дээрэhээ эли болоноб гэхэдэ, Улан-баторска түмэр замай хэдэн жэл соо хүдэлмэрилжэ ба шэнэ түмэр замай барилгын хэгдэжэ байха үедэ советскэ мэргэжэлтэдэй hайн hайхан оролдолгын ба туhаламжын ашаар монголой түмэр замшадай олон тоото арми ургуулан хүмүүжүүлэгдээ, тэрэ тоодо паровозно машинистнууд, тэдэнэй туhалагшанар, диспетчернүүд ба станцинуудай начальнигууд, главна ба ахалагша кондукторнууд, поезднуудай ба вагонуудай мастернууд, замай мастернууд, бригадирнууд, электростанцинуудай машинистнууд ба слесарьнууд болон бусад hаяхан нүүдэл байдалтай байгшадай дундаhаа бэлэдхэгдэhэн ба хүмүүжүүлэн ургуулагдаhан байна.

Улан-Баторай ба Замын-Удын хоорондохи түмэр замые, мүн Наушкиин ба Улан-Баторай хоорондохи түмэр замые hайн hайхан туhаламжа болгон советскэ барилгашад — олонациональна Советскэ Союзай баатарлиг хүбүүд бариhан байна. Байгаалиин ба сагай уларилай тон бэрхэтэй эрхэ байдалда барилгын хүдэлмэри бэелүүлхэ зуураа, тэдэнэр хадаа ажалай баатаршалгын ба шэн зоригой эрхим үльгэр жэшээ харуулаа.

Монголой ажалша арад хадаа энэ hайн hайхан, үнэхөөрөөл үнэн сэдьхэлэй туhаламжые манай орондо үзүүлhэнэйнь түлөө агуухэ советскэ арадта, тэрэнэй правительствода ба Советскэ Союзай Коммунистическэ партида бүхы зүрхэнhөө баясхалан хүргэнэ.

В. И. Ленинэй түрэhөөр 85 жэлэй ойн гүйсэхын урда тээ монголой хилэ дээрэхи станци хүрэтэр түмэр замай барилгын дүүрэhэниие манай арад онсо ехэ баяртайгаар тэмдэглэнэ. Энэ ой ленинизмын илалтын агуухэ hайндэр болгон эдэ үдэрнүүдтэ тэмдэглэгдэжэ байна.

Монголдо болоhон ба болоhооршье байhан социально-экономическа агуухэ шэнэдхэн байгуулганууд, социализмын үндэhэ hуури байгуулгада монгол арадай туйлаhан амжалтанууд хадаа агуухэ Советскэ Союзай саг үргэлжын аха дүүгэй дэмжэлгын ба туhаламжын үрэ дүн болохоhоо гадна, урдань гээгдэнги байhан арадуудай капиталистическа бэшэ замаар хүгжэжэ социализмда орожо болохо байhан тухай ленинизмын hургаалай илагдашагүй ба бата бэхи байhые эли тодоор гэршэлэн харуулна.

Шэнэ түмэр зам барилга, мүн манай арадта советскэ арадай үзүүлдэг элдэб олон янзын экономическа ба культурна туhаламжа хадаа ходо тон лэ үнэ багатай, техническэ талаараа эгээн түрүү зэргын байдаг hэн. Энэ хадаа ажалша хүн түрэлтэнэй вождь ба багша В. И. Ленинэй агуухэ hургаалай бодото бэелэл мүн болоно. Үшөө хаанта засагай үедэ монголнуудта машинануудаар туhалха, тэдэнэй ажалые хүнгэдхэлгэдэ, демократида болон социализмда шэлжэн оролгодонь туhалха шухала байhан тухай Ленин hанажа ябадаг ба хэлэдэг байhан юм.

Хүсэн түгэлдэр Советскэ Союзай, арадай-демократическа Монголой ажалшадай ба агуухэ хитад арадай аха дүүгэй ба эбдэршэгүй хани барисаанай зам, капитализмын дарлалтаhаа сүлөөлэгдэhэн арадуудай хани барисаанай ба эб найрамдалай зам болоgшо шэнэ түмэр замай барилгын түлөө үшөө дахин халуун баясхалан хүргэхэ зуураа монгол арад, МНР-эй правительство ба МНРП-гэй ЦК хадаа коммунизм байгуулгадаа ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые хамгаалхын түлөө хэжэ байhан hайн hайхан тэмсэлдээ шэнэ агуухэ илалтануудые саашадаа туйлахыень баатарлиг советскэ арадта, тэрэнэй правительствода ба Советскэ Союзай агуухэ Коммунистическэ партида үнэн зүрхэнhөө хүсэнэ.

МНР-эй арадай Агуухэ хуралай Президиум.
МНР-эй Министрнүүдэй Совет.
Монголой арадай-революционно партиин Центральна Комитет.

1955 оной апрелиин 15.
Улан-Батор город.

В. И. Ленинэй зохёолнууд хэблэн гаргагдана

ПЕКИН, апрелиин 15. (ТАСС). Хүн түрэлтэнэй агуухэ гени В. И. Ленинэй зохёолнууд, тэрэнэй революционно ажал-ябуулга тухай статьянууд 1920 онhоо эхилэн Хитадта хэблэгдэдэг болоhон байгаа. Тиихэ үедэ В. И. Ленинэй «Нацануудай өөрыгөө тодорхойлхо эрхэ тухай», «Пролетариадай диктатурын үедэхи экономика ба политика», «Демократическа революцидэ социал-демократиин хоёр тактика» гэжэ ба бусад зохёолнууд хитад хэлэн дээрэ оршуулагдаhан байгаа.

Японидо эсэргүү дайнай үедэ Хитадай сүлөөлэгдэhэн районуудта В. И. Ленинэй олон зохёолнууд хэблэн гаргагдаhан байгаа.

Хитадай Арадай Республикын байгуулагдаhанhаа хойшо В. И. Ленинэй зохёолнууд орон дотор бүри олоор хэблэн гаргагдадаг болоhон байна. Жэшээлхэдэ, 1949 онhоо 1955 оной март хүрэтэр В. И. Ленинэй 72 зохёол хамта дээрээ 4.180 мянган хэhэг тиражтайгаар КНР-тэ хэблэн гаргагдаа. В. И. Ленинэй шэлэгдэмэл зохёолнуудай 7 том хэблэгдээ. В. И. Ленинэй зохёолнуудай суглуулбари хитад хэлэн дээрэ мүнөө оршуулагдажа байна.

БУХАРЕСТ, апрелиин 15. (ТАСС). Владимир Ильич Ленинэй зохёолнууд Румынида тон олоор дэлгэрэнхэй. 1955 оной февраль хүрэтэр политическэ литературын гүрэнэй хэблэл Ленинэй 105 зохёолые хамтадаа 4.304.400 хэhэг тиражтайгаар хэблэн гаргаhан байна. Тэдэнэй 150.000 хэhэгынь национальна үсөөнхидэй хэлэн дээрэ гаргагдаhан байха юм. В. И. Ленинэй зохёолнуудай 16 том хэблэн гаргагдаа. В. И. Ленинэй олон зохёолнууд хэдэн дахин хэблэгдэhэн байна.

В. И. Ленинэй түрэhөөр 85 жэлэй ойтой дашарамдуулан политическэ литературын гүрэнэй хэблэл Ленинэй зохёолнуудай хэдэ хэдэн тематическа суглуулбаринуудые хэблэн гаргахаяа байна.

В. И. Ленинэй түрэhөөр 85 жэлэй ойе hайндэрлэлгэдэ Францида бэлэдхэл хэгдэнэ

ПАРИЖ, апрелиин 15. (ТАСС). Революционно агуухэ ажал-ябуулагша ба уласхоорондын пролетариадай вождь В. И. Ленинэй түрэhөөр 85 жэлэй ойе hайндэрлэлгэдэ Францида ехэ бэлэдхэл хэгдэжэ байна. «Ленин ба Франци» гэhэн брошюрые французска коммунистическэ партиин Центральна Комитет хэблэн гаргаа. Тэрэ брошюра соо Франци ба французска хүдэлмэришэн анги тухай В. И. Ленинэй хэлэhэн үгэнүүд толилогдоhон байна. Энэ брошюрые хүн зон ехэ түргэнөөр дууhыень худалдан абаа. В. И. Ленинэй, французска хэлэн дээрэ оршуулагдаhан, зохёолнуудые хүн зон ехээр hонирхон уншадаг байна.

«Мютюалите» гэжэ парижска зал соо апрелиин 21-дэ Парижын ажалшадай баярай суглаан Жак Дюклогой түрүүлэлгэ доро болохо байна. Энэ суглаан дээрэ французска коммунистическэ партиин ЦК-гэй секретарь Марсель Сэгвэн үгэ хэлэхэ юм.

Польско ажалшадай майн урда тээхи мүрысөөн

ВАРШАВА, апрелиин 15. (ТАСС). Арадай-демократическа Польшын предприятинуудта, шэнэ барилганууд дээрэ, гүрэнэй хүдөөгэй ажахынуудай ба газар тарялангай үйлэдбэриин кооперативуудай полинууд дээрэ ажалшадай уласхоорондын hайндэр Майн 1-нэй хүндэлэлдэ зорюулагдаhан социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрнэ. Гүрэнэй даалгабариhаа гадуур продукци бүтээн гаргажа байhан тухайгаа заводууд болон фабрикануудай коллективүүд мэдээсэнэ.

Силезиин металлургнууд апрелиин түрүүшын арбан хоног соо 2 мянга шахуу тонно булад, 3,5 мянга шахуу тонно шэрэм түсэбhөө гадуур оронойнгоо арадай ажахыда үгэhэн байна. Сталинай нэрэмжэтэ, Майн 1-нэй нэрэмжэтэ, «Единство», «Костюшко» гэжэ металлургическа заводуудай коллективүүд ба бусад майн урда тээхи мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

Ороной горнягуудай дунда мүрысөөн улам үргэнөөр дэлгэрнэ. Апрелиин түрүүшын 12 үдэрэй турша соо «Людвик» гэжэ гансахан шахта түсэбhөө гадуур 2,5 мянган тонно нүүрhэ малтаа. Силезиин бусад олон шахтанууд үйлэдбэриингөө даалгабаринуудые үдэр бүри үлүүлэн дүүргэнэ.

Хожувтахи машина бүтээлгын завод шахтануудта хэрэглэгдэхэ шэнэ түхэлэй электровоз бүтээн гаргадаг болоо. Завод хадаа шэнэ түхэлэй түрүүшын бүлэг электровозуудые бүтээн гаргаад байна.

Польско таряашад хабарайнгаа тарилгые болзорhоонь урид дүүргэжэ Майн 1-нэй hайндэрые угтахаяа байна.

Чанкайшистска тагнуулшадта Кантонска сүүдэй гаргаhан приговор

ПЕКИН, апрелиин 14. (ТАСС). Синьхуа агентствын Кантонhоо дамжуулhан мэдээсэл соо иигэжэ хэлэгдэнэ. Городто шурган ороод Хитадай национальна hайндэртэ 1954 оной октябриин 1-дэ hүйдхэлгэ хэхэ гэжэ hанаашалжа байhан чанкайшистска 26 агентнүүдтэ городской арадай сүүд приговор гаргаа.

Чанкайшистска тагнуулай организацинуудай эльгээhэн 9 агент саазалан алуулхаар шиидхэгдээ. Нэгэ агент hайн дураараа засагай гарта бэеэ тушааhан дээрэhээ үршөөгдэhэн байна. Бэшэниинь элдэб болзорнууд соо түрмэдэ hууха болоо.

Арестын үедэ тэhэрдэг зүйлнүүд, тэрэшэлэн Гонконгдохи чанкайшистска тагнуулай организациин бэшэгүүд олдоhон байна. Тэhэрдэг зүйлнүүдые американска тагнуулай организацинуудhаа абаhан байгаабди, hүйдхэлгэ хэхэ арга методүүдтэ тэдэ бидэниие hургадаг байгаа гэжэ тэдэнэр мэдэрээ.

Индийскэ самолёдой гэмтэлгэ тушаа

ПЕКИН, апрелиин 15. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Делиhээ иигэжэ дамжуулна:

США-гэй ба Чан Кай-шиин нюуса агентнүүдэй hүйдхэлгэ хэhэнhээ уламжалан апрелиин 11-дэ гэмтэн унаhан индийскэ самолёт эбдэрхэй байhан дээрэhээ ниидэжэ шадахагүй байшоо гэжэ американецуудай тарааhан баталамжануудые «Эйр Индиа интернейшнл» гэжэ авиакомпаниин түлөөлэгшэ мүнөөдэр буруушааhан байна. «Эйр Индиа интернейшнл» компаниин хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн Газдар энэ баталамжые «худал хооhон үгэ» гэжэ нэрлэhэн байна. Энэ компаниhаа Гонконгдо байдаг түлөөлэгшэ Питер Махта апрелиин 13-да энэ баталамжа «шал худал үгэнүүд» болоно гэжэ мэдүүлээ. «Дурсагдаhан самолёдой Бомбей-Гонконг гэhэн трассаар расписаниин ёhоор ниидэжэ ябаhан ушар, энэ самолёт эбдэрхэй байгаа гэhэн баталамжатай зохилдохогүй байна бэшэ аал» гэжэ тэрэ саашань хэлээ.

США-гэй ба Чан Кай-шиин нюуса агентнүүдые сагааруулхын ба самолёдой пассажирнуудые алаhан гэмтэ хэрэгэй түлөө харюусалгые тэдэнhээ зайсуулхын тулада апрелиин 13-да үнгэргэгдэhэн пресс-конференци дээрэ США-гэй гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ Генри Сайдэм гэгшын иигэжэ баталамжалhаниинь мэдээжэ байна.

Калькуттада демонстраци болоо

ПАРИЖ, апрелиин 15. (ТАСС). Франс Пресс агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, Бандунгда болохоо байhан конференциие таhалдуулха зорилгоор хэгдэжэ байhан үгэсөөндэ буруушаалга мэдүүлхын тулада США-hаа Калькуттада байдаг генеральна консульствын байшангай үмэнэ үсэгэлдэр демонстраци болоо.

«Гонконгhоо Индонезидэ ниидэн орожо ябаhан индийскэ самолёдые усадхаhан этэгээдүүдые хэhээхэ» эрилтэ демонстрацида хабаадагшад хэhэн байна. Демонстрантнуудай барижа ябаhан плакадууд дээрэ: «Империалистнууд Азиhаа тонилогты!» гэhэн лозунг бэшээтэй байгаа.

ДРВ-гэй премьер-министрын орлогшо Фам Ван Донг Ханойдо бусажа ерээ

ХАНОЙ, апрелиин 15. (ТАСС). Вьетнамай Демократическа Республикын премьер-министрын орлогшо Фам Ван Донг Индидэ ба Бирмэдэ ошоhон байгаа. Тиигээд, тэрэ үсэгэлдэр Ханойдо бусажа ерээ.

Хэблэлдэ толилхын тулада Фам Ван Донг мэдүүлгэ хээ. Тусхайлбал, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Индийскэ Республикада ба Бирманска Союзда Вьетнамай Демократическа Республикын делегациин ошожо ерэhэндэ би хүсэд хананги байнаб... Манай аяншалга Вьетнамай арадай ба хоёр ахадүү орон—Индиин ба Бирмын арадуудай хоорондохи ёhоной харилсаануудые бүри ехэ бэхижүүлээ. Индийскэ ба бирманска арадуудай, тэрэшэлэн дэлхэйн найрамдалда дуратай бүхы арадуудай hайшаал ба дэмжэлгые хүлеэ вьетнамска арад хадаа эб найрамдалые бэхижүүлхын түлөө, өөрынгөө оронийе нэгэдүүлхын түлөө бүри зоригжолтойгоор тэмсэхэ байна».

Английска сэрэгэй алба хэгшэ ГДР-эй тала руу оробо

БЕРЛИН, апрелиин 15. (ТАСС). АДН агентство иигэжэ дамжуулна. Английска ефрейтор Дж. Гордон Германска Демократическа Республикын тала руу 1955 оной апрелиин 8-да ороод, политическэ хэрэгhээ шалтагаалhан тэрэниие байралуулха гуйлтатайгаар ГДР-эй правительствода хандаhан байна. Тэрэнэй гуйлта хангагдаа. Политическэ хэрэгhээ шалтагаалан байралуулха тухай гуйлта соогоо Гордон иигэжэ бэшэнэ:

«Би ефрейтор Дж. Гордон, өөрымни номер 22789776 юм. Шотландска горно буудагшадай Арджильска-сэтерлендскэ нэгэдэхи батальондо алба хэдэг байгааб.

Политическэ хэрэгhээ шалтагаалан байралуулхые ГДР-эй правительствые гуйхын тулада Берлинэй английска секторhээ Германска Демократическа Республикын тала руу би апрелиин 8-да орооб.

Юундэ иимэ юумэ хээ биб гэхэдэ, эб найрамдалай хэрэгэй түлөө хүдэлмэрилхые хүсэнэб, шэнэ дайнда бэлэдхэжэ байhан английска армида алба хэхые хүсэнэгүйб.

Үни удаан саг соо бодомжолжо үзэhэнэйнгээ hүүлээр би иимэ алхам хэhэн байнаб. Английска арми хадаа Германида үлэхэ баатай болоод байна гэжэ манай офицернүүд бидэндэ хэлэдэг байгаа. Гэбэншье, Германска Демократическа Республика дайнда бэлэдхэл хэнэгүй, тэрэнэй хүн зон нэгэдэмэл сүлөөтэ Германиин түлөө тэмсэнэ, амгалан ажал эрхилнэ гэжэ Берлиндэ байха үедөө би мэдэhэн байнаб. Энэнь манай армиин олон солдадуудай намтай хамта хүсэдэг эрмэлзэлгэтэй эгээл таараллдаха байна.

Американска ба английска империалистнуудай байгуулха гэжэ байhан баруунгерманска арми эб найрамдалда аюул тохёолдуулха байна. Дэлхэйн hүүлшын дайнда хэдэн мянган англичанинуудые алаhан, манай городуудые hандаргаhан фашистска урдын офицернүүд энэ армиие командалха байна. Советскэ Союзда эсэргүүгээр саашадаа хэгдэхэ дайнда эдэ нацистска офицернүүд манай «союзнигууд» болохо гэжэ английска правительство, мүн манай английска офицернүүд бидэндэ этигүүлхые мүнөө оролдоно. Зүгөөр, дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ манай ёhотойл союзник байгшада эсэргүүгээр гитлеровецүүдтэй хамта ябажа т... хые би хүсэнэгүйб.

Советскэ Союз хадаа Англида ... Америкэдэшье заналта хэнэгүй ... би, мүн английска бусад олон со... дууд батаар этигэнэ. Тал hее... Америкэ Англида гай түбэг ушар... на. Юуб гэхэдэ, США хадаа өө... гөө эзэрхэг түримхэй түсэбүү... бэелүүлэн Англиие өөрынгөө ко... ба дайн байлдаа эхилхэ газар б... гожо байна.

Эгээл иимэhээ Английска арми... гаража, демократическа хүсэн... тэй хамта дай hүжэрөөгшэдтэ э... гүүсэн тэмсэхын тулада эб найр... далай лагерь руу орохо гэжэ би ш... дэhэн байгааб. Английска арм... алба хэхэ гэжэ өөртөө даажа аба... уялгаяа би сахибагүйб. Энэ уял... ёhоор би 22 үлүүтэй жэл соо алб... хэ ёhотой байгааб. Ажабайдалай... муу байhан ба армида орохоhоо... доо аргын үгы байhан дээрэhээ, т... үедөө би иимэ уялгада гараа т... hан байгааб.

Тиихэдээ, ямар нэгэн юумэнд... ража, али нэгэн ажал хэдэг хүн... лохоб гэжэ найдаhан байнаб. Зү... хэндэшье заналта хээгүй хүнү... алуурша болохые би хүсэнэ... дай hүжэрөөгшэдэй аша туhын ... лада үхэхые би хүсэнэгүйб.

Намайе Малайда гү, али Ке... эльгээжэ болохо байгаа. Тэд а... да танилсаhан миниин олон нүхэ... алуулагдаhан шэнги, би тэндэ а... хамиин сохомтой байгаа бшуу.

Миниин шиидхэбэриие англи... олон солдадууд hайшаагаад, мү... иимэ юумэ хэхые тэдэнэр ... байха гэжэ би этигэнэб. Има... офицернүүдэй нүлөөн ба сэр... шанга хэhээлтээр заналта ... иимэ алхам хэхэhээнь тэдэниие ... рижа байна.

Шэнэ ажабайдал эхилжэ, а... лан ажал хэхын, мүн гэр бүлэтэй ... лохын тулада би Германска Де... ратическа Республикын тала ... орооб. Энэ хүсэлыемни бэелүү... тулада эндэ Германска Демократ... ска Республикада бүхы шу... юумэ бии гэжэ этигэнэб.

Политическэ хэрэгhээ шалта... лан намайе байралуулхые Гер... ска Демократическа Республ... правительствые гуйха зуураа, ... hүжэрөөгшэдэй эзэрхэг түримхэй ... сэбүүдые элишэлхын тулада ... рессивнэ хүсэнүүдтэй хамта ... шадалаараа оролдохоб гэжэ ... дуулнаб.

АЖАЛШАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ УЛАН-УДЫН ГОРОДСКОЙ СОВЕДЭЙ ХОЁРДОХИ СЕССИ ЗАРЛАХА ТУХАЙ

Ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Соведэй гүйсэдхэхэ комитет хадаа ажалшадай депутадуудай городской Соведэй (V зарлалай) хоёрдохи сесси 1955 оной апрелиин 18-най понедельнигтэ үдэшын 7 часта ород драмын театрын байшан соо (Ленинэй үйлсэ № 46) зарлагдаба гэжэ городой Со... депутадуудта мэдээсэнэ.

Ажалшадай депута... Улан-Удын городской Со... гүйсэдхэхэ ком...

Редакторай ор...
О. Г. ГОМБО...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — ... культуры и быта, промышленности — 34.05, местной информации и писем— 24-74 Для междугородных переговоров — 16.

Н—00432. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. 215...